

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 105.

V Ljubljani, v soboto, 9. maja 1903.

Letnik XXXI.

Ricmanje.

Ricmanjska stvar se pleče dalje. Dobili smo poročila od laikov, kateri nam popisujejo, kako napreduje sirovost med odpadniki. Ricmanjce popisujejo liberalci kakor nekake grozne mučenike, a v resnici je vse drugače. To so ljudje polni nadutosti, pri tem neizobraženi in trmast. Seveda so zapeljani in ne nosijo toliko sami krivde, kakor oni, ki jih imajo na vesti, a v obrambo dobre stvari moramo povedati, da je rodila »cirilo-metodijska agitacija« kaj žalostne sadove v tem kraju.

Zgodila se je n. pr. doslej nečuvana stvar, da je sodišče tri moške in tri ženske obsodilo zaradi nečistosti na javni cesti. Dne 29. marca na tiho nedeljo ni bilo v Ricmanjih nobenega orožnika. To priliko so nahujskani odpadniki porabili za eksces, ki je pokazal vso njihovo sirovost. Naskočili so cerkev in vdrli v župnišče, da napadejo in insultirajo gosp. Krančiča, svojega duhovnika. Prinesli so blato v cerkev in nalašč onesnažili tla. V ključavnico so nabasali kamenja in pomerančnih lupin, da bi ne bilo mogoče cerkve zakleniti. V cerkvi so na glas kričali. Otroci so posedli izpovednice in se norčevali iz izpovedi: delali so za šalo, kot da drug drugega izpovedujejo. Na to so naskočili župnišče. Najprej so metali kamenje v župnijska vrata, da se sled lučajeve še sedaj pozna. Vdrli so v hišo. Zlasti otroci so se obnašali podivjano. Otroci so napadli g. Krančiča, svojega kateheta. Zagnali so se vanj in mu raztrgali havelok. Še v zgornje sobe je vdrla neka ženska. Tujci zelo malo prihajajo v Ricmanje v cerkev, ker se boje insultov. Kajti res je, kar je »Slovenec« poročal o insultih, in popravek vaškega načelnštva v »Edinosti« ne odgovarja istini. Ljudje to vedo in se izogibajo napadalcev.

A treba je, da prav temeljito preiščemo tudi pravni položaj Ricmanjcev. Iz aktov, kolikor smo jih dobili doslej v roke, smo spoznali sledeče.

Vprašanje bogoslužnega jezika.

Liberalni listi so izkušali opravičiti Ricmanjce s tem, da so trdili, da jim je bilo

po krivici vzeto slovansko bogoslužje. Pisali so, da oni le zahtevajo svoje pravice nazaj. Krivda da je torej od strani cerkvene oblasti.

Ko bi bilo to tudi res, bi vendar nikakor ne opravičevalo takega postopanja Ricmanjcev, a ta trditev tudi ni resnična. Ricmanjcem se ni vzelo slovansko bogoslužje, ker ga imeli niso. Od nekdanj, kar se ljudje spominjajo, je bilo vedno latinsko bogoslužje v Ricmanju, in nihče se ni pritoževal. Po cerkveni postavi se jezik ne sme samoljubno izpreminjati, ampak se mora ohranjati. Sklicujejo se sicer na to, da je pri ricmanjski cerkvi glagolski misal. Lahko, da ga je kak duhovnik tje prinesel, a rabil se ni. Kakor ne moremo iz eksistence latinskega misala pri glagolski cerkvi sklepati na latinsko bogoslužje, tako tudi tukaj ne. Bilo je torej le slepljenje, ako se je govorilo o jemanju slovanskega bogoslužja.

V katero škofijo spadajo Ricmanje.

Liberalni listi so dalje z vso odločnostjo trdili, da spadajo Ricmanje pod uniatskega škofa Drohobezkega, ne pa pod tržaškega. Ker so doslej bile Ricmanje tržaške, bi se bile morale zdaj izločiti iz tržaške in pridružiti križevski škofiji. A to se ni nikoli zgodilo. Vse nasprotno pisanje je prazno.

V rokah imamo glede tega avtentične listine. Jurisdikcija uniatskega škofa se razteza le na uniatske župnije v Dalmaciji in na nobeno v Istriji. Glede Ricmanjcev pa izjavlja učni minister Hartel v odloku, da nem na okrajno glavarstvo v Kopru, sledeče:

»Kar se tiče v rekurzu (škofa Drohobezkega) omenjenega vzprejema prebivalcev Ricmanja in Loga v grško-katoliški obred, sledi iz obravnanih listin, da je bilo škofu Drohobezkem s papeževim odlokom z dne 12. jan. 1901. št. 12228 prepovedano dovoljevati prestopanje omenjenih prebivalcev v grško-katoliški obred, in da se tudi v tem odloku predvidena provizorična delegacija od strani tržaškega škofa ni izvršila, in zato se ne more smatrati, da bi bili prebivalci Ricmanja in

Loga sprejeti v grško-katoliški obred in da ima škof Drohobezki jurisdikcijo nad njimi.«

C. kr. minister

za uk in bogočastje

Hartel m. p.

Tako je torej tudi vprašanje jurisdikcije čisto jasno: Ricmanje spadajo pod Trst in morajo biti podložne tamošnjemu škofu.

Agitacija.

Brez vsake pravne podlage se je torej začela agitacija. Dr. Požar je vodil to agitacijo. Porabil je željo po ločitvi od dolinske župnije med ljudstvom, in kmalu je hotelo biti vse uniatsko, da izstopi iz tržaške škofije.

Z odlokom z dne 22. junija 1901 št. 12830 je Rim pozval škofa Šterka, naj preišče »krivice«, ki se baie gode Ricmanjem. Dobri, a mehki škof Šterk je res šel tje, sklical ljudi in jih vprašal. A kaj se je zgodilo? Ricmanjci se niso pritoževali, ampak so sirovo insultirali škofa, kateri je žalosten odšel s solzami v očeh.

Ko je škof stavil Ricmanjem vprašanja, je stal pred njimi dr. Požar in jim za hrbtom dajal znamenja, ali naj pritrdijo ali pa zanikajo. O tem ni škof Šterk ničesar sporočil v Rim. Kako so grdo ravnali z njim, tega ni hotel poročati, drugega pa imel ni. Šterk je hotel ljudem najboljše; žal da je bil premehek in ni imel energije, da bi bil storil odločne korake.

Med tem je šla agitacija dalje in ljudje so v svoji zaslepljenosti res že mislili, da spadajo pod Križevce. A dné 3. maja 1902. je Rim ukazal škofu Drohobezkem, da nima nič opraviti v Ricmanjih in da naj pomirljivo vpliva na Ricmanjce.

Zdaj so začeli pa agitirati za pravoslavlje. Ne le, da so šli k pravoslavnemu srbskemu metropolitu, ampak tudi med prebivalstvom so začeli širiti pravoslavne »dogme«. Na listkih se razlagajo »razlike med pravoslavno in katoliško vero«. In sicer trdijo:

Najglavnejša razlika je v jeziku. (To seveda ni res.) Dalje taje, da sv. Duh iz-

haja od Očeta in Sina, češ, da je to »moderno latinsko naziranje«, ampak samo od Očeta. Dalje trde, da katoliška cerkev uči, da je bila Devica Marija spočeta od svetega Duha (to ni res, ker cerkev uči le brezmadežno spočetje), in da oni ta nauk zametujejo. Tudi v vice ne verujejo, ampak pravijo, da sta v peklju dva oddelka: eden začasni in eden večni. Slednji pravijo, da ne bodo papeža nikoli priznali za poglavarja cerkve in vere.

Jasno je, da to dogmatično spintiziranje ne izvira iz ljudstva, katero je versko silno nevedno, ampak da ga s tem begajo izvestni ljudje, ki zlorabljajo njegovo nevednost.

Pa šli so še naprej po tej polzki poti. Tudi pravoslavni jih ne marajo. Metropolit je odklonil njih sprejem, in zadnji dogodki so vplivali tako, da so celo pravoslavni duhovniki v Trstu rekli, da se branijo takih vernikov, ki bi jim le ugled izpodkopavali. Zato so pa zdaj začeli širiti protestantovske brošure. Celi zaboji so prišli v Ricmanje. Odpošiljatelj je protestantovska občina v Gorici. Na koga so naslovljene pošiljatve, pač vesta dr. Požar in vaški načelnik Ivan Berdon...

Tak je zdaj položaj. Uspeh te agitacije je pač za Slovence silno žalosten. »Edinost«, je vrgla seme razkola v Trst. Ta razkol se bo širil, in nastali bosta dve stranki: Ena katoliško-narodna in ena liberalna. Odpadniki bodo šli na drugo stran. Duhovščina z maso ljudstva se bo pa organizirala v pravo ljudsko katoliško stranko.

To je nujno potrebno, ker zdaj so ubogi slovenski duhovniki v zasmeh Italijanom. Vse so žrtvovali za narodnost, in zdaj se jim Italijani posmehujejo ter kažejo na Ricmanje kot na uspeh duhovskega narodnjaštva. Proti ljudstvu pa govore Lahoni: »Glejte, kakšni so Vaši slovanski duhovniki! Kamor je Ricmanje zapeljal njih duhovnik, tja bodo tudi Vas zapeljali vaši slovanski duhovniki. Držite se torej Italijanov!«

Kako dolgo bode to še trajalo? Ako imajo tržaški voditelji kaj zdravega politič-

LISTEK.

Vzdihljaj

na grobu Ivana Skuhale,

umrlega dne 18. febr. 1903.

Naj se učenost in ime, čast
tvoja, rojak, ne pozabi.
Prešern.

Videti že je mladje povsodi po vrbeh žalujkah;
vidno je znamenje to, da je že prišla
pomlad.

Divna pomlad rajska hči in radosti, rajske
rodica,
neka prečudežna moč, bednim zemljanom
sladkost.

Tebe vesel je vsak stvor pod nebom na
svetu vesoljnem,
saj mu prinaša slast, kadar te čas
porodi.

A kaj pa nam prinesla si ubogim Slovincem,
nam, ki nas toge bridkost noče pustiti
nikdar,

nam, ki nas žuli hudó nenehoma stiska za
stisko,

stiska, kateri nikdar konca in kraja
ne bo?

Nam neusmiljena smrt pred teboj je usekala
rano,

rano, katera skeli revni, ubogi naš rod.
Smrt nam je vzela moža, duhovnika in
učenjaka,

ki je od malih nog za domovino gorel;
več let učitelj marljiv je bil nadpolni
mladini,

vedno skrbno jo vodeč, npravnosti pot ji
kažoč,

spretno je rabil peró v proslavo matere
Slave,

bíti zvest, veren njen sin, bil mu je
zmerom ponos.

Kólikor cvetja pomlád nam siplje po drevju
zelenem,

tóliko bodi solzá nam za njim v naših
očeh,

toliko bridkih solzá nam teči za njim ne-
prestani,

jad spirajočih solzá, ki nam v tolažbo
tekó.

Da bi spremenil se v jok v grmovju glas
tukajšnjih slavcev,

malo bi bilo joká, ne bi zadoščal nam
zanj;

tako izgubo je smrt njegóva med nami
storila,

nje preboleti ne bó dolgo dal jadnikom čas.

Dokler nam Večnik bo dal veseliti se božjega
svita,

sladek nam bodi spomin žitja njegóvega
vzor!

Božidar Flegertč.

Tilly.

Nekaj desetletij je, kar je Hanoveranec
dr. Onno Klopp izdal svoje monumentalno
delo o Tillyju, slavnem vojskovodji iz tri-
desetletne vojne. Z občudovanja vredno
marljivostjo je mož zbral v tem delu vse
gradivo, vse spise in izreke prijateljev in
sovražnikov o genialnem vojaku Janezu
Tserklasu Tillyju, da bi končno dognal zna-
čaj tega znamenitega moža, značaj, ki je do
tedaj, osobito od strankarskega sovraštva
spačen, omahoval v zgodovini.

Veliko je kriv napačne presoje značaja
Tillyjevega pesnik Schiller, kateri se je na
njem poskušal kot zgodovinar. Toda dober
pesnik ni vedno še tudi dober zgodovinar,
in Schiller rabil je za vir svoji razpravi o
30letni vojni, kjer slika Tillyja v najtem-
nejših bojah, knjigo nekega protestantskega
bogoslovca Spanheima, katero je ta spisal
na povelje — Gustava Adolfa, večkrat od
Tillyja premaganega nasprotnika tega kato-

liškega vojskovodje, in Gustav Adolf Tillyju
teh zmag nikdar ni odpustil. Nekritično pi-
savo Schillerjevo je zadostno osvetlil nemški
zgodovinar Janssen, tako da o tej stvari ni
treba še obširneje pisati. Tudi zgodovinar
Niebuhr je naravnost obsodil nekritičnost
pesnikovo. Toda radi krasnega sloga se je
Schillerjevo delo razširjalo in postalo popu-
larno.

Ali za njim je prišel Klopp, in odkar
je ta govoril, se je zjasnila ta temna stran
zgodovine, če je bila za temeljite zgodovi-
narje sploh kedaj temna. Sedaj pa je Tilly-
jeva podoba vsestranski osvetljena, njegov
značaj pojasnjen. Jasno je sedaj, da je bil
Tilly eden največjih, pa tudi eden najblažjih
mož svojih dobe. Svetnika v oklopu in me-
niha v obleki vojskovodje imenujejo zgo-
dovinarji tega čudovitega moža, ki je umrl
reven, dasi bi bil lahko nagromadil si
ogromno bogastvo. Bil je zvest sin katoliške
cerkve, bil je celo član Marijine družbe in
od todi strupeno sovraštvo nasprotnikov proti
njemu. Bil je zmagovalac v več kot dvaj-
setih bitkah. Njegov strateški talent, nje-
govo hrabrost, njegovo čednost priznavati
so morali tudi njegovi sodobni nasprotniki.
Le eno so mu vedno očitali, da je namreč
dal zažgati, opustošiti in oropati Magdeburg.

nega razuma, morajo vedeti, kaj jim je storiti.

Za izseljence v Ameriko.

Zadnji „Škofijski list“ je prinesel iz peresa presv. g. knezoškofa ljubljanskega člana, ki se nam zdi tolike važnosti ne le za duhovske, ampak za vse slovenske kroge, da ga tu v celoti priobčujemo. Ljubljanski knezoškof piše:

Ker se premnogo naših ljudi seli v Ameriko, kjer nekateri ostanejo za vselej, nekateri pa le za nekoliko časa in se potem vrnejo nazaj v domovino, smo dolžni tudi za te poskrbeti, da se ne izgubé v nevarnostih nove domovine, ampak tudi tam ne le za časnost kaj pridobé, marveč tudi za večnost poskrbê.

Ob priliki cerkvene vizitacije sem se prepričal, da se naših ljudi mnogo izgubi za vekomaj. Ponesrečijo se mladeniči, ponesrečijo dekleta, ponesrečijo tudi mnogi možje, ki doma zapusté ženo in otroke in posestvo, pa v nekoliko letih na svoje popolnoma pozabijo, ker so si skoraj gotovo tam v Ameriki na nepošten in Bogu zopern način ustanovili novo družino. Uvidel sem, da je potrebno in da smo dolžni tudi tukaj pomagati. Premišljeval sem, kako bi uspešno pomagali; prišel sem do sklepa, da se moramo staviti v zvezo z našimi vrlimi duhovniki v Ameriki, dobiti nekak pregled izseljencev mi in gospodje v Ameriki in na ta način ohraniti naše ljudi pod duhovniškim varstvom.

Ko so naši rojaki: škofje, duhovni in verniki nameravali letos skupno priromati v Rim in obiskati svojo staro domovino, sem mislil, da bi se o tej priliki moglo kaj storiti, in sem zato dne 17. januarja p. t. g. škofu Trobecu pisal. Povedal sem jim le nekatere svoje misli in jih vprašal za svet in za navodilo, da bi na tem že dogovorjenem temelju mogli kaj stalnega in praktičnega skleniti, ko se bomo mogli skupno posvetovati.

Rekel sem, ali bi ne bilo dobro a) izseljence zavezati, naj se doma oglašé svojemu župniku in povedó, kam da hočejo oditi, b) zavezati jih, naj se v Ameriki nemudoma prijavijo dotičnemu duhovnemu pastirju, da jih podučí, kako naj se ogibajo zapravljanja, slabih tovarišij, pijančevanja, kako naj posvečujejo nedelje in praznike in prejemajo sv. zakramente, c) združiti jih tam v družbe, posebno nadaljevati Marijine družbe, in onim, ki so od župnije oddaljeni, postaviti na čelo poštenega moža ali mladeniča, ako ni to proti hvaljeni in nevarni ameriški svobodi.

Na taj moj list so mi p. t. g. škof Trobec v pismu z dne 18. svečana kaj lepo odgovorili; oni pišejo:

„Vaše pismo od 17. prosinca me je jako razveselilo, ker vidim, da se tudi za naše ameriške Slovence zanimate. V začetku

tega meseca smo imeli zbor v Jolietu, kjer sem tudi Vaš list prebral in je bil prav hvalježno sprejet. Vaše svete smo dobre prevdarjali.

Točka a) je najbolj imenitna. Vsak izseljenec bi se imel pri župniku oglašiti, krstni list in druge potrebne papirje vzeti. Braniti jim v Ameriko, je brez uspeha, naj se jim torej na roko gre, kar mogoče. Odsvetovati je možem od doma iti, ženo in otroke pa doma pustiti. Naj pripeljejo celo družino s seboj, ali naj pa doma ostanejo. Ako se to ne dá doseči, naj se jim naloži, da bodo kmalu po svojo družino poslali, ker, ako mož ženo pri sebi ima, si lahko veliko več prihrani, kakor če je sam. In tudi največ pohujšanja dajo možje, ki ženo doma pustijo, da, v štirih do petih letih na svoje popolnoma pozabijo.

Vsak izseljenec bi tudi moral vedeti, kam gre, kake razmere so v tistem kraju, je li tam tudi duhovnik za dušno in telesno pomoč. Sedaj je v zedinjenih državah 48 slovenskih duhovnikov in 19 bogoslovcev; za Slovence je v teh krajih dosti dobro poskrbljeno. V nekaterih krajih imajo Slovenci velike fare, kakor n. pr. v Clevelandu dve; od katerih je ena imela v enem letu 120 porok in 333 krstov. V Jolietu imajo šolo in slovenske nune; otrok je 300. Pred par tedni sem jih obiskal, ter se zavzel, da so otroci tako lepo slovensko govorili in peli. Kjer imajo svojega duhovna in svojo cerkev, so ljudje jako vneti in je vse v takem redu, kakor na Kranjskem. Izgubé se najbolj taki, ki pridejo v kraje, kjer ni Slovencev in nimajo priložnosti svoje verske dolžnosti opravljati.

Ad b) naj se izseljencem naloži, naj se koj pri župniku oglašé, ko sem pridejo in naj pismo od svojega župnika na Kranjskem pokažejo.

Ad c) Povsod, kjer jih je več skupaj, imajo podporna društva in svoje nedolžne veselice. Imajo tudi društva deklet in fantov, krščanskih mater itd. Podporne slovenske družbe imajo tudi zvezo po celi Ameriki.

Amerikanska prostost ni tako nevarna, kakor bi človek mislil. Duhovnik ima tukaj ravno tako varstvo od države, kakor bogati Amerikanci sami. Nihče ga ne sme obrekovati; ako toži, pravico dobi. Bil sem v nekem mestu, kjer je precej daleč od katoliške cerkve gostilnica. Zvečer so tam Kranjci peli in upili do enajste ure; ker le ne utihnejo, stopi župnik k telefonu, ter naznani policiji, kako v tej gostilni vrišče delajo, da sosedje ne morejo spati. V dobri četrt ure je vse potihnilo. Duhovna zaničujejo le kranjski liberalci, ki so bili že na Kranjskem izprideni. V Puebli prav slab časnik izdajajo à la „Narod“; mislim pa, da bo kmalu poginil, kakor je oni, ki so ga začeli izdajati v Chicagi. Sicer imamo tri prav dobre slovenske časnike, kateri mnogo dobrega storé.

Nedelja se tukaj veliko bolje posvečuje, kakor v Evropi. Tovorni vlaki ob nedeljah ne vozijo, in tudi drugi ne razun brzovlakov.

To mesto se je uprlo proti cesarju in državi. Tilly je meščane svaril, ali ti niso odnehali. Uže, ko je bil mesto popolnoma obkolil, rotel je meščane, naj se z lepa udajo, a zaman, meščani niso hoteli, ker so zaupali na pomoč Gustava Adolfa.

Vojni svet Tillyjeve vojske sklenil je, da se mesto naskoči 20. majnika 1631. Ali Tilly, ki je vso noč prečul v molitvi, branil se je v jutru dati dogovorjeno znamenje za naskok. Njegov general Pappenheim naskočil je pa kar na lastno odgovornost s svojimi četami mesto, in dal, ker so meščani, ko je bil prodiral proti sredini mesta, še vedno iz hiš na njegove vojske streljali, zapaliti dve hiši. Meščani so iz oken streljali, polivali vojske z vrelo vodo, metali nanje težko kamenje. Ni čuda, da je razljučeno vojaštvo vračalo nemilo za nedrago. Ali Tilly je prijezdil v mesto, miril, pretil vojakom in reševal, kjer se je kaj rešiti dalo. 500 mož poslal je, da gase ogenj, 100, da varujejo na trgu zbrane meščanske žene in otroke. On sam pobral je otroka na cesti in ga ščitil, rekoč: „To je moj plen“.

Toda sedaj se je pokazalo, da so branitelji mesta na raznih krajih napravili bili rove, ki so potem, ko je cesarska armada prodrla v mesto, zleteli v zrak in ubili so-

vražnika in prijatelja. Mesto je začelo goreti tudi na krajih, kamor cesarski še niso bili prodrli. In tako je bilo brez krivde Tillyjeve razdejanje lepo mesto.

Tilly že stoletja počiva v grobu. Miru mu, mrtvemu levu, nikakor ne morejo motiti razne brce, katere mu v najnovejšem času zadajejo nekateri liberalci, posebno na Bavarskem.

Kjer pa liberalizem kriči, tam seve ne more molčati list za slovensko liberalno „inteligenco“. Zatorej piše: „Tilly, in naj ga sedaj klerikalci kujejo v deveta nebesa, je bil pri življenju krvoločnež, zverina brez srca in brez usmiljenja, z eno besedo, vojskovodja, ki je vpisan na črni list zgodovine.“ Sedaj je pa Tilly sojen. „Slov. Narod“ mu je uro navel! Učenjaki so pa, učenjaki, ti naši liberalci! Kar na črni list zgodovine ga zapišejo, ubogega Tillyja, pa je. Zgodovinar pa, ki hočeš proučiti zgodovino Tillyjeve dobe, pusti Onno Kloppa in druge take ljudi, ki so leta in leta študirali to dobo in pisali debele knjige o nji, pusti jih in „prid se les učit!“ V par stavkih ti pove „Slov. Narod“ modrost vse modrosti in zgodovino vse zgodovine, in — primaruha, da proti njemu Onno Klopp je muha.

Po tovarnah ne delajo, razun v „plavžih“, kjer mora goreti noč in dan; tu morajo delati in tudi, kakor sem izvedel, v nekaterih rudnikih v Coloradi. To so pa le izjeme, ker se sicer nedelja praznuje.

K sv. zakramentom hodijo tu ljudje prav pogosto. Vsako društvo mora imeti skupno sv. obhajilo večkrat na leto, žene in dekleta celo vsak mesec.

Sedaj bomo izdali mali katekizem za male otroke, večjega imajo že. Tudi se bo spisala brošura, v kateri se bo natanko naznanilo, kje so Slovenci v Ameriki, kako je preskrbljeno za njihove dušne potrebe i. t. d.

Namenjeno romanje v Rim se je odložilo, ker noben slovenski škof ne more letos v Evropo. Obiskalo pa bo staro domovino več duhovnov; skušali bodo nekaj dijakov dobiti, ki se bodo tukaj koj v modroslovje sprejeli; po šestletnem klasičnem oddelku imajo tukaj dve leti modroslovje in potem štiri leta bogoslovje. Za take dijake plačujejo škofje celih šest let in nekateri tudi za pot v Ameriko. Dobiti želimo tudi nekaj kandidatinj, ki bi imele poklic za redovniško življenje; dali jih bomo tukaj v samostane, da se izobrazijo in bodo potem v slovenskih šolah podučevale. Slovenske šole moramo imeti za mladino, toda kje bomo redovnic dobili? — Dva slovenska duhovna bosta o velikonočnem času hodila po krajih, kjer so Slovenci in še nimajo svojih župnikov. Že se je po časnikih naznanilo, da naj se oglašé, kjerkoli misijonarja potrebujejo.

Prav radi bi dobili duhovna, ki bi v Novem Yorku šel na roko Kranjcem, ki prihajajo čez „široko lužo“, ter jim preskrbel potrebnih reči. Dva dijaka modroslovca se pripravljata za Novi York, pa bo treba še štiri leta čakati, preden bosta posvečena.

Mi bomo tukaj vse storili, kar bomo mogli, da ljudstvo pri sv. veri ohranimo. Kar je dobrih, ki sem pridejo, tudi tukaj dobri ostanejo, kar je pa že tam izpridenega, tukaj še slabši postanejo. Dandanes so pač časi povsod čudni. Jaz imam z nekaterimi župnijami velik križ; mitra je jako težka, ali kaj se hoče, nekateri jo morajo nositi. Na Kranjskem tudi ni več, kakor je bilo pred 40 leti. Molimo eden za drugega, da bi mogli svoje dolžnosti natanko izpolnjevati ter sebe in druge izveličati.“

To je prezanimiv, pa tudi tolažljiv list našega rojaka, škofa v Ameriki. Jaz bom te dni odgovoril in še tri reči naglasil: a) da bomo obljubljeni brošure težko pričakovali; b) naj bi mi sestavili za dodatek k našemu „schematizmu“ točno župnije, v katerih so Slovenci, imena dotičnih župnikov, število duš, zadnjo pošto in pa, je li tam razglašen tridentinski dekret „Tametsi“ in c) posvetovanje, kako bi se v Ameriki zasnovala družbe slične našim in bi z našimi v živi zvezi ostale.

Vse gospode onih dekanij, od koder se verniki selijo v Ameriko, prosim, naj bi se na temelju priobčenih misli pri shodih „Sodalitatis“ posvetovali in mi sklepe pravočasno priobčili, da moremo na škofijski sinodi kaj določnega za naš postopek v sporazumu z Amerikanci skleniti.

V Ljubljani, 10. marca 1903.

† Anton Bonaventura škof.

Vitanjska zadruga pred sodiščem.

V Vitanji ustanovila se je leta 1899 poleg posojilnice, katere je član celjske zveze, še »Kmetijska zadruga«, katere, to bodi kot tukaj povedano, ni bila nikoli član »Gosp. Zveze«. Ta kmetijska zadruga, katere glavna in skoro edina upnica je posojilnica v Vitanji, prišla je v plačilne zadrege, vsled katerih je končno prišlo nje načelstvo, nje zadnji poslovodja in dva člana nadzorstva, na zatožno klop, in so se vsi ti imeli zagovarjati dne 5. majnika pred celjskim okrožnim sodiščem. Toženi so bili radi pregreška po § 486 kaz. zak., češ da ne zamorejo dokazati, da je nezmožnost „Kmet. zadruga“ v Vitanji, poplačati svoje upnike, nastopila brez njih krivde in samo vsled nezgod, ter da so, ko jim je bilo že znano, da dolгови presegajo imetje, opustili napovedati konkurz, temveč še dalje napravljali dolgove in plačevali. Nadalje so bili toženi radi pregreška v smislu § 89 zadrugskega zakona, češ, da so uporabljali napačne bilance. Poleg njih tožilo je državno pravdnistvo tudi še revizorja „Gosp. zveze“, Ka-

rola Seliškarja, češ da je on napravil vedoma neresnično bilanco.

O koristi gospodarske organizacije danes govoriti obširneje, bilo bi odveč. Tisti, ki so to vprašanje proučili, pa naj bodo v katerem koli političnem taboru, so o tej koristi itak na podlagi lastnih študij se prepričali. Tistim pa, kateri o stvari ničesar ne razumejo, ker se je niso učili, je torej ne poznajo, pa bi itak ne koristilo, ako bi jim razlagali stvar o priliki poročila o majhni, navadni kazenški obravnavi. Tak pouk bi moral biti tudi primerno nevednosti dotičnih, veliko preobširen.

V taboru teh zadnjih ljudi stoje tudi naši liberalni krišči z obema nogama. Ker pa navadno ljudje, ki kake stvari ne razumejo, radi največ o njej govorijo in jo najbolj glasno v svoji domišljavosti kritikujejo, zato se nobeden pameten človek dandanes več ne čudi nad silnim krikom naših liberalcev o škodljivosti gospodarske organizacije.

Za delo na polju gospodarske organizacije treba požrtvovalnosti in ljubezni do ljudstva, katerih lastnosti razsoden človek pri naših liberalcih ne bode iskal.

Toda poudarjati treba na tem mestu, da v zadrugnem življenju treba resnega dela, katerega treba sploh v gospodarskem življenju. Čisto napačno je, ako kdo misli, da je s tem, ako zadruga obstoji, že vse storjeno, in da se potem lahko drže roke križem. Vsak, bodi kmet ali obrtnik, ali kakoli, mora gospodarstveno propasti, ako se za svoja dela in podjetja ne briga in živi v veri, da bode vse šlo samo po sebi uspešno naprej.

To pa je bila ravno krivda obtoženih članov kmet. zadruga vitanjske. Mi ne bomo metali kamenja nanje, kakor delajo liberalci; mi pa tudi ne bomo tistim, ki so svetovali, naj se ustanovi »Kmet. zadruga« v Vitanji, očitali tega nasveta, kajti o koristih takih zadrug je pač dandanes vsak resen poznavalec razmer kmetijskega stanu na jasnem. Da bi se pa zadrugniki vedno zanašali na tiste, ki so baje ustanovitev zadruga nasvetovali, in bi, ako stvar gre raketovo pot, zavračali krivdo nanje, to je tako najivno, da morejo tak izgovor resnim smatrati k večjemu gospodarski samosrajčniki. In vendar »Slov. Narod« v tej zadevi vrača vso krivdo na tiste, ki so baje nasvetovali ustanovitev kmet. zadruga v Vitanji.

Obtoženi člani vitanjske »Kmetijske zadruga« so se izgovarjali s tem, da niso imeli potrebne izobrazbe za vspešno vodstvo zadruga, pri kateri so razni uslužbeni z nepoštenim ravnanjem in slabimi naročili proizvodili primanjkljaj.

Dasi zadruga ni bila član »Gospodarske zveze«, obrnil se je tajnik zadruga, Anton Poklič, aprila meseca lani nanjo po revizorja. Revizor »Gospodarske zveze«, gosp. Dragotin Seliškar, šel je v Vitanje, pregledal tam poslovanje zadruga ter našel, da presegajo dolгови premoženje za 8429 K 55 v. G. Seliškar je to Antonu Pokliču takoj razodel, mu pojasnil vse posledice tega stanja, rekel, da mora zadruga napovedati takoj konkurz, ter zahteval, naj Anton Poklič skliče načelstvo. To zadnje je Anton Poklič precej storil, in g. Seliškar je na to še načelnistvu isto razložil. Anton Poklič pa je g. Seliškarju zatrdil, da bode načelstvo tirjatev posojilnice v znesku, za katerega presegajo dolгови zadrugo imetje, pokrilo na ta način, da bodo člani načelstva, kateri so ob enem tudi člani posojilničnega odbora, podpisali posojilnice zadolžnico. Tako bode tirjatev posojilnice, v kolikor v zadrugnem premoženju za njo ni pokritja, varna, in »Kmetijsko društvo« bo nastopilo pot likvidacije. Revizor Seliškar je na to napravil bilanco, ki odgovarja temu spremenjenemu stanju, pustil zadrugi v rokah nje tajnika Antona Pokliča obe bilanci, prvo za slučaj, da se dolg pri posojilnici ne pokrije, drugo za slučaj, da se ta dolg pokrije, ter odšel.

Njegov zagovornik dr. Schweitzer je pri obravnavi predlagal, da naj se zaslišijo zvedenci o tem, da je bila za slučaj pokritja primanjkljaja prva bilanca napačna in da je bil Seliškar za ta slučaj dolžan napraviti drugo. Sod šče je smatralo, da spada razsoda o tem v območje sodišča in ne zvedencev. »Slovenski Narod« pa razume stvar tako, da je Seliškarjev zagovornik predlagal, naj se zaslišijo izvedenci, ali ni bil Seliškar pravzaprav primoran, napraviti napačno bilanco, ter da se je predlog odklonil, češ, da zato, kaj je pošteno in kaj nepošteno, ni izvedencev. Iz tega je razvideti, kako temeljito razume »Narod« tudi ostalo zadevo.

Načelnistvo zadruga pa navzlic vsemu dolga pri vitanjski posojilnici ni pokrilo, pa tudi konkurza ne napovedalo. Državno pravdnistvo vidi v dejanju Seliškarja zavedno potvarjanje bilance in ga radi tega toži.

Ostali obdolženci se pri obravnavi niso vedeli spominjati na to, kaj so s Seliškarjem govorili. Bivši tajnik Anton Poklič pa je oktobra lanskega leta umrl.

Državno pravdnistvo, zastopano po g. dr. pl. Kočevarju, je vzdrževalo obtožbo proti vsem obtožencem, ker dolžnost načelnistva in nadzorništva je

bila, točno nadzirati poslovanje komijev, tako bi se bile d. fravdancje prepredile in slabo poslovanje onemogočilo. Vsa kaj, ko jim je Seliškar razodel, da so pasivni, morali bi bili napovedati konkurz.

Revizor Seliškar pa bi se bil moral prepričati, da bo načelstvo res pokrilo primanjkljaj, potem šele je imel napraviti drugo bilanco.

Zagovornik štirih članov načelstva gosp. dr. Brenčič, označil je začetkom svojega govora našo dobo kot dobo gospodarske organizacije. Potem je razpravljaj o razmerah v zadrugi, katero je vodil izključno Anton Poklič, na katerega so se zanašali, ker je bil poznan kot pošten. Po smrti Ant. Pokliča pa je načelnik takoj okrajnemu glavarstvu naznanil vse dogodke v zadrugi. Ker je Anton Poklič vse poslovanje vzel v svoje roke, takorekoč izključeval druge od poslovanja, in je društvo začetkom dobro prosperovalo, mogli so biti člani načelnštva popolnoma mirni v prepričanju, da bo ohranil Anton Poklič vse v redu in za to vse potrebno ukrenil. Kakor hitro pa je ob smrti Antona Pokliča načelstvo prišlo na to, da v zadrugi ni vse v redu, pa je isto storilo svojo dolžnost in stvar naznanilo oblasti. Z bilanco načelstvo ni imelo ničesar opraviti, napravilo je ni, podpisalo tudi ne.

Seliškarjev zagovornik g. dr. Schweitzer je povdarjal, da je Seliškarjeva nesreča samo to, da je Anton Poklič umrl, ker on bi bil preskrbel, da se podpiše zadolžnica, on bi bil pa tudi potrdil vse to, kar navaja Seliškar v svojo obrambo in v pojasnjenje slučaja. Pa tudi de stvo, da so člani načelstva ne vedo več spominjati na to, kaj so s Seliškarjem, ko jim je razodel položaj, govorili, potrjuje le verodostojnost Seliškarjevih trditvev, ker je umevno, da so člani načelstva sedaj, ko je prišel polom, nečejo spominjati na to, da so obljubili posojilnici plačati nad 8000 K.

Seliškar je bil za slučaj, da se primanjkljaj res pokrije, dolžan napraviti drugo bilanco, ker bi bila v tem slučaju prva napadna. Ker je Seliškar v rokah zadruga pustil obe bilanci, odbor poučil, v katerem slučaju naj rabi eno, v katerem pa drugo, je jasno, da bilanco vedoma falzificiral ni. Nekaj drugega bi bilo, ko bi bil Seliškar prvo, pasivno bilanco uničil ali sabo vzel, česar pa ni storil. Ako se je pozneje rabila druga bilanca, ne da se bil pokrili primanjkljaj pri posojilnici, za to Seliškar ne more biti odgovoren. Zagovornik potem kaže, da Seliškar ni imel in ni mogel imeti nobenega interesa na tem, da napravi kako napačno bilanco, ter h koncu razpravlja nekatera formalna vprašanja.

Sodišče je preložilo razpravo proti Seliškarju, da se poiščejo spisi mariborskega okrožnega sodišča v zadevi marenberskega kmetijskega društva, obsodilo pa je ostale obtožene v zapor 14—5 dni.

Mi bi o tej stvari tako obširno ne poročali, da ne bi skušal „Sloven. Narod“ v dolgočasnem poročilu in klavernem članku po svoje izrabljati te zadeve. Značilno je, da imajo o tej stvari poročila: „Sl. Narod“, nemško-nacionalni „Grazer Tagblatt“ in nemško-liberalna graška „Tagespost.“ — Tudi v tem se kaže znana ljudstvu in njega težnjam sovražna zveza. Toda dočim poročata nemška lista, — seveda s svojega stališča prirojeno, vendar samostojno, — ponatiskuje „Slovenski Narod“ v večini svojega poročila jednostavno le obtožnico. Res duhovito je tako poročilo.

Povsodi, kjer se je združništvo začelo razvijati, so se dogajali in se še dogajajo slični slučajji, ki združnike uče, da je združništvo resna stvar, katere zahteva naporne dela. Kdor neče delati, tega dolžnost je, da se ne da voliti v načelstvo ali nadzorstvo. Take nepravilke pa niso v stanu ustaviti združno delo med našim ljudstvom.

Afera „Rectus.“

„Moravska Orlice“ prijavlja v zadnji številki naslednji oklic kaplana Hudečka na češko duhovščino: „Razburjenost v olomuški škofiji raste od dne do dne. Ljudstvo se hujš-ska, škofa obsojajo na najrazličnejše načine, celo v svoje stolice ne sme, toda duhovščina molči. In vendar je duhovščina v prvi vrsti dolžna, da v tako nevarnem času pove svojemu škofu popolno, odkrito resnico, ter mu pojasni, kako sama sodi o škofovem delovanju in kako sodi ljudstvo. Govorimo torej! Pokažimo, da imamo pogum povedati svojemu škofu popolno resnico o svoji ter svojih župljanov sodbi. Vsled tega predlagam, da se takoj skliče h konferenci duhovščina posamnih dekanatov, kjer bi govorili o tej zadevi ter sklepali o času primernih izjavah.“ — Olomuški „Našinec“ objavlja dopis nekega duhovnika, ki najostreje obsoja p. Hoferja in piše mej drugim: „Rectus“ ni postopal zakonito in pravilno; akoravno je govoril resnico, je vendar postopal skrajno nepravilno. Nikakor ni bil opravičen kot podanik tako govoriti o dr. Kohnu. P. Hofer je zbral vse, kar je čul. Bilo je že mnogo duhovnikov, ki so opo-

minjali svoje škofo, toda njihovih besed ni spremljalo sovraštvo in jeza.“ — Občinski zastop v Chropinu je neki že prej za škofov sprejem dovoljeno svoto 200 K določil za mestne reveže. — Občinski zastop v Prerovi se po sklepu udeleži le cerkvene slovesnosti, sicer pa hoče izostati pri sprejemih.

Stališče ogrskih opozicionalnih strank.

Vladni listi v Budimpešti te dni z vidnim veseljem pripovedujejo o nekem razdoru mej posamnimi opozicionalnimi strankami, posebno pa v neodvisni stranki, kjer so mej posamnimi člani nastale osebne difference. To veselje Szellove stranke je pa prezgodnje. Ljudska stranka se sicer res ne udeležuje obstrukcije, toda ta deslej še nikdar ni bila odvisna od njenega sodelovanja. Teden dni traja sedaj tehniška obstrukcija in z razpravo o proračunskem provizoriju niti niso mogli priti, akoravno je sodelovala edino le Košutova stranka. Opozicija, pravi neko glasilo ljudske stranke, gotovo obžaluje ex lex-stanje, ker utegne postati usodno posebno za bodočnost, toda vlada bi se mu bila lahko izognila z lastnim odstopom. Ker pa nadalje vzdržuje to protustavno stanje, je naloga opozicije, da jo prisili do odstopa. Szellova vlada mora pasti, ne sicer zato, ker tako hoče opozicija, marveč ker se je pokazalo, da je opozicija močnejša kot vlada in njena stranka in ker se vladi ni posrečilo s pravočasnimi odredbami preprečiti vspeh obstrukcije. Na kroni je sedaj, da govori odločivno besedo. Opozicija zahteva v prvi vrsti odstop vlade in nato odgoditev vojne predloge. Če se ustreže tej zahtevi, zavlada tekem osem dni najljepši red v parlamentu. — Tako zmernejši krogi ogrske opozicije.

Ogri in Hrvatje.

Skupnost dežela krone sv. Stefana je za gotovo vrsto let zopetizvan nevarnosti kajti podlaga za tako „prijateljsko“ in hrvatskim interesom „naklonjeno“ zvezo je zopet odobrena. V predvčerajšnji seji hrvatske regnikolarne deputacije je bil namreč definitivno sprejet odgovor na ogrski renuncij. Zadevno vprašanje je torej popolno rešeno na željo Madjarov in tekem osmih dni bo predsedstvo regnikolarne deputacije obvestilo predsedstvo ogrske ter se obenem dogovorilo glede časa za ustne razprave. Sodi se, da se z ozirom na sedanje razmere definitivni rok za te konference še ni določil.

Obisk kralja Edvarda

je, kot znano, zelo vznevoljil angleške protestantske in framsonske kroge. Ze pred odhodom Edvardovim v Rim so uporabili vsa sredstva, da odvrnejo Edvarda od obiska v Vatikanu; ko pa je kralj dospel v Rim, so londonski merodajni krogi še enkrat poizkusili svojo srečo ter brzojavno prosili kralja, naj vendar opusti obisk pri papežu. Seveda se kralj v zadnjem hipu ni mogel in smel premisliti, vendar pa je tem razmeram primerno odredil svoj obisk. Mej drugim je prosil italijansko vlado, naj na tri kilometre dolgem potu v Vatikan ne nastavi nikakih vojakov. Seveda tej želji niso polno ugodili, ker je vojaštvo od angeljskega mostu do Vatikana delalo špalir. Kralj, ki se je pripeljal v zaprtem vozu, je bil baje radi tega zelo nejevoljen ter je, da ne bi protestantje doma in drugod napačno sodili njegovega nastopa, takoj naročil tajniku zunanjega urada, Hardingu, ki ga je spremljal, naj potem Reuterjeve pisarne obvesti javnost, da je bil njegov obisk pri papežu Leonu XIII. „popolno privatne narave“. Tu se pač kaže največji razloček mej kraljem Edvardom in cesarjem Viljemom.

Pruski vojni minister odstopi.

Pruski vojni minister Gossler je te dni nastopil trimesečni dopust, ki ga prebije deloma na Češkem deloma v Svici, in ki je predhodnik definitivnega upokojenja. Prošnjo za odstop je Gossler javil cesarju že pred njegovim odhodom v Rim. Cesar demisijsko formalno še ni sprejel in mu je v to svrhu dovolil dopust. Novega naslednika baje še nimajo, ker do avgusta itak ne nameravajo popolniti tega mesta; vsekako bo pa novi državni zbor tudi že videl novega vojnega ministra, ki bo moral zastopati novo vojno predlogo. — Gossler je bil kot četrti vojni minister pod sedanjim cesarjem dne 14. avg. 1896 pozvan na sedanje mesto, na katerem je torej vztrajal skoro se dem let, najdalje izmeje vseh prednikov pod Viljemom II. Leta 1898 je prav malo manjkalo, da ni odstopil.

Protizidovski nemiri v Kišenevu.

Nemiri, o katerih smo že omenili in so trajali tri dni, posebno oba pravoslavna velikončna praznika, so navstali, kakor pravijo, vsled tega, ker so v bližnjem mestecu Doubossary, kjer bivajo tri židovske rodbine, tik pred velikončnimi prazniki našli umorjenega nekega dečke. Zidje pravijo, da so ga umorili njegovi sorodniki, kristijani so pa takoj sklepali na — ritualni umor. Po-

sebeno v listu „Bessarabec“ se je ta misel krepko širila. Pričelo se je ropanje, požiganje in umor. Po židovskih poročilih je ubitih 40, ranjenih pa 300 židov. Mej napadci je bila večina le ruska inteligenca, meščanstvo, dijaštvo, uradništvo, skupaj do 300 oseb. Oblastvo in policija se baje nista ganili, dokler ni došlo povelje iz Petrograda. Povzročeno materialno škodo cenijo na več milijonov rubljev. Občinski zastop je odklonil prošnjo za denarni prispevek, osnoval se je pa pomožni odbor za one rodbine, katerih vzdrževalci so v zaporu. Ta odbor se je osnoval z governorjevim dovoljenjem in pod pokroviteljstvom škofovim ter sodelovanjem skoro vseh uradnikov.

Kriza v Madridu.

Z vsakim prenovljenjem španskega parlamenta se prenovi po navadi tudi vladin kabinet, in zato ni čudno, če po sedanjih završenih parlamentarnih volitvah zopet resno mislijo na premembo v ministerstvu. Le to menda še ne vedo, komu naj se pripravi pot za odhod. Silvella sam priznava, da so zelo verjetne nekatere premembe, ni pa pričakovati splošne krize. Najbolj so neki nezadovoljni z notranjim ministrom Maurra, ker ni znal na vsi črti „delati volitev“ — ni preprečil primerno velikega zastopstva republikancev. Omajano je tudi mesto pravosodnega ministra Dato. Sicer pa ni izključeno, da bota menjala za svoji mesti. Z bivšima ministroma Villaverde in Azcarraga se sedaj iznova vrše pogajanja glede vsprejema mesta zborniškega predsednika oziroma predsednika senata.

Iz brzojavk.

Razmere v olomuški nadškofiji. Mladostehni in radikali hočejo do zadnjega izrabiti Kohnovo afero. V nedeljo 17. maja prirede v Kromerizu velik ljudski tabor. V zadevi nadškofa dr. Kohna je bil na Dunaju brnski škof Bauer. — Volitve v ogrske kvotne deputacije pride na dnevni red današnje seje, ker je Košut izjavil, da se njegova stranka sicer volitve ne udeleži in ne bo sodelovala, pač pa volitve ne bo ovirala, da tako vladi poda zgled za spoštovanje zakona. — Premembatiskovnega zakona. Pododbor tiskovnega odseka se snide še k eni seji, ko bodo tiskani dosedajni njegovi sklepi, da konečno sestavi premenjeni zakonski načrt. — Vstaja v občini Seprša. Dosedaj se je dognalo, da je bilo povodom volitve sodnika ubitih 7 kmetov, 14 pa nevarno ranjenih. — Rooseveltovo darilo papežu. P. Baptist je po naročilu škofa v Baltimore izročil papežu Rooseveltovo darilo, obstoječe iz desetih knjig, v katerih so vse oficijelne poslanice in pisma od l. 1789 do 1897, ki so jih izdali ameriški predsedniki. — Angleška spodnja zbornica je včeraj s 443 glasovi proti 26 sprejela irski zemljiščni zakon v drugem branju. Po tem zakonu se, kot znano, zdadno omeji sedanje irsko tlaštanstvo. — Rusi v Mandžuriji. Rusi so iznova zasedli Ničvang z večjim številom vojaštva ter se utaborili ob izlivu reke Liao. Delajo se velike nadaljnje naprave.

Iz liberalne kovačnice.

„Obrambno društvo“ nam je poslalo zadnji čas sledeče značilne podatke:

Cerkovnika napadajo.

„Slov. Narod“ št. 82 z dne 11. m. m. je prinesel notico: „Nenadomestljiv cerkovnik na Unco pri Rakeku“ ter se v svoji jezi zaletava v ondotelega cerkvenika in organista, s čemur je dopisnik pokazal, da mu je cerkvenik pravi trn v peti. Temu se prav za prav ni čuditi, saj je znano, kako hudo boli vsa cerkvena naprava zagrizene liberalce.

V svoji zaslepljeni ošabnosti pa si že celo domišljuje, da imajo gosp. župniku kar ukazovati, kdaj naj liberalcem nevsednega cerkvenika odstavi. Čuditi pa se mora vsak človek, ki pozna unske razmere, kako ravno ti ljudje nadzorujejo cerkvena opravila, ko je vendar vsakomur dobro znano, da v cerkev sploh ne hodijo. Zgodi se, da kdaj kdo izmed teh pride do cerkve, a ko se služba božja prične, odkurijo jo ti »pobožnjaki« brž v gostilno.

Napadli so tudi g. cirkiškega kaplana ter mu tako plačali dobro delo, da se je potrudil na Unco opraviti slovesno božjo službo na god farnega patrona.

Vsakemu, kateri je poslušal g. govornika, je znano, kako grdo lažnjivo je potem napadel „Slov. Narod“ tega gospoda.

Pa liberalci so v svoji zagrizenosti napram cerkvi prišli že tako daleč, da jim je tudi cerkvenik dober. V tem, ko liberalci po nočnem krokanji največkrat prespijo nedeljsko mašo, mora cerkvenik več opravil opraviti, tako tudi tisto nedeljo, ki mu jo predbacivajo. Bilo je neposredno pred sv. mašo treba prevideti nekega bolnika, potem še pred sv. mašo ogromno število molitvenih prošnikov zapisati, ker je bila ravno kva-

terna nedelja, pevke pripraviti itd. Toraj ni bilo nič posebnega, če se je na stekleničice pozabilo. Glede obhajila na Ivanjeselo pa ni resnica, da bi bil »take brusile«, in se tega nihče ne spominja.

Ker niso hoteli 3 osebni nasprotniki plačati cerkveniku zaslužka, jih je pa c. kr. okr. glavarstvo na dolžnost opozorilo z zahtevo, da imajo to poravnati pri isti gosposki. Smešno je toraj bilo, da so zdaj kar naravnost dolžniku hoteli plačati.

Tako je tudi gola laž, da je bila žena nekega poštenjaka napadena, ko je prinesla dotično svoto cerkveniku. Pa ta ji je dal denar nazaj s pripombo, da naj pošlje plačilo na zahtevano mesto, ker cerkvenik tega zneska ni smel prevzeti. Bil pa je čas za prevzetev isti dan, ko je cerkvenik pobiral plačilo, na kar mu je pa tisti poštenjak rekel, da on tega ne plača, njegova žena pa se je jako neollikano obnašala napram cerkovniku — in to je faktum.

In kdo je dotičnik, kateri dela ta nemir, eni dobro vedo, drugi bodo pa tudi počasi zvedeli. Zanimljivo naj si tisti kričači, ki delajo preprič na Unco, da bo najprej treba pometati pred svojim pragom, kjer je toliko nesnage, da se bo ob njo izpodtaknil marsikateri paragraf.

Zatiški samostan.

„Gorenjec“, političen in gospodarski list, hoče res tudi gospodariti in povsod vtika svoj dolgi nos ter voha in voha, kje bi kaj dobil za svoje predale, da bi bilo zanimivo in da bi blatil s tem katoliško cerkev, duhovnike in redovnike. In tako je v 16. šte. napadel cisterzijane v Zatičini, da jim je prodala država zatiški samostan prepoceni, da so obrtniki zdaj ob ves kruh, ker nič več ne prodajajo menihom, ker imajo ti svoje rokodelce, da je več tisoč škode za Zatičino, ter se jezi nad odborom zatiške občine, da si je dal pred nosom vzeti to veleposestvo, vir raznih dohodkov za občano, ter še fantazira v svojem predalu, koliko več vredno bi bilo, če bi je bila zatiška občina kupila, ker bi ji po razprodaji zemljišč ostalo velikanško samostansko poslopje skoro zastoj in tu bi bila potem sodnija, davkarija, farni urad, bila bi stanovanja uradnikov, šola in še bi ostalo praznih prostorov.

Glede na ta dopis je prejel „Gorenjec“ sledeči popravek, ki ga priobčimo tudi mi: Uredništvo „Gorenjca“ v Kranju.

Ni res, da je prodala država zatiški samostan cisterzijanom iz Nemške; res pa je, da so prišli ti iz Mehreana, ki leži na avstrijskih tleh in so vsi pravi avstrijski državljani.

Ni res, da je prodala država zatiški samostan za 74 tisoč goldinarjev; res pa je, da je bila cena 167 tisoč goldinarjev.

Ni res, da obrtniki zdaj nič več ne prodajajo menihom; res pa je, da imajo mnogi tudi še zdaj stalen zaslužek v samostanu.

Ni res, da je več sto tisoč škode za Zatičino; res pa je, da daje samostan vsak dan gorka in mrzla živila premnogim ubožnim otrokom, revežem in bolnikom zatiške občine.

Zatičina 22. aprila 1903.

Za samostansko predstojništvo

P. Gabriel Rüttimann,

Subprior.

„Soča“ obrekuje kurata in župana.

Tudi goriški liberalci so morali zadnji čas popravljati. V svojem liberalnem glasilu so po svoji stari navadi napadli katoliške moše in sicer g. kurata Rojca in gosp. župana Črnetu. Prvemu očitajo, da je spravil ob službo bivšega starega organista ter udaril nekega fanta po liou. G. kurat, po krivici napaden je „Soča“ prisilil, da laž popravi. A zdaj pa polemizira z g. kuratom in laže naprej. Pa saj vemo, da „Soča“ hoče biti čista pred svojimi pristaši, kar pa ni in ni!

G. županu Črnetu v Tomaju predbaciva, da je napravilo županstvo načrt za napajališče v bližini svoje hiše, da je kameenje, s kojim zidajo napajališče, za v jamo; da je ponujal nek Dunajčan 50.000 gld. posojilnici 4%; da župan odreče posojilo vsakemu, kdor ni njegov pristaša in da volilci pijo iz občinske denarnice. Na te nesramne laži je g. župan poslal „Soči“ stvaren popravek. Namestu da bi „Soča“ zdaj pustila obrekovanje župana pri miru, se pa cinično izgovarja, „da Črne rad popravlja“. Tako brezvestno se dela po liberalnih listih.

„Stajero“ fantazira.

Za kranjskimi liberalci ne smejo zaostajati tudi stajerski liberalci. Izdajalski „Stajerc“ se je naučil od ljubljanskih kolegov laži. Duhovnike drugega za drugim obrekuje. Izmed raznih laži, ki jih je moral prisiljen popravljati, so tudi sledeče:

Uredništvo „Stajerca“, Ptuj. Ni res, da sem jaz možem pri krščanskem nauku rekel, da so najhujši ljudje na svetu; ni res, da sem bil jaz pred nekimi leti na gosto-

vanju v Vogričevih in tam govoril, da imam samo enega farmana; res pa je, da nisem bil nikdar v Vogričevih na gostovanju; ni res, da bi jaz lepih večernic že parkrat v pretečenem letu ne služil; res pa je, da sem večernice vsako nedeljo in zapovedani praznik služil. — Ivan Bohanec, knezoškofjski duh. svetovalec, župnik.

„Rdeči prapor“ in zdravniki.

Za liberalci, za mojstri laži, je prilezel tudi „Rdeči prapor“ — a se dobro opekli. Napadel je najprej g. dr. Ludovika Jenko, — na čisto krivičen način. V naslednji številki je že moral popravičiti „Rdeči prapor“, a se je izgovarjal, da je slavec kozla vstrelil in da se to tiče g. dr. Ivana Jenko. Gospod dr. L. Jenko je podal popravek na to — in „Rdeči prapor“ ga je vzprejel; poslal je tudi g. dr. Ivan Jenko popravek; „Rdeči prapor“ je moral sprejeti tudi tega. „Rdečemu praporju“ svetujemo, naj ne trosi laži v svet, kajti laž ima kratke noge.

„Papež v stiskah“.

Pod tem naslovom je prinesel »Narod« sledeče: »Ker je znani učenjak razkladal pred nemškimi cesarjem svobodno raziskavanje sv. pisma, se je papež zelo prestrašil ter sestavil takoj komisijo štirih kardinalov za svetopisemske študije. Komisiji je imenoval za pomoč 40 konzultorov«. — To so ponosni liberalci, da so zdaj še papeža v stiske spravili! A stvar je vsa drugačna. Še predno je prof. Delitzsch pred nemškimi cesarjem kaj predaval, je bila sestavljena komisija, katere člani so bili že davno znani. Zaradi Delitzscha ne rabi komisija niti enega konzultorja več. Da se katoličani takih učenjakov, kakor je Delitzsch, kaj malo boje, dokazujejo »Stimmen aus Maria Laach«, katere znanstveno in mirno dokazujejo neznanstvenost Delitzschovih trditev. Priporočamo v studium vsem liberalcem.

„Neusmiljene redovnice“.

To poglavje liberalni listi kaj radi obdelujejo. Iz pariške »Aurore« izvirajo obrekovanja o redovnicah v Toursu na Francoskem, katere so baje strašno sirove — »Narod« pravi: živinsko — delale z izročnimi jim deklicami. V Lipskem je o tem izšla celo brošura. Redovnice v Toursu so bile tako prisiljene, da so tožile »Aurore«. Pred sodiščem pa niso mogli s pričami dokazati niti enega sirovega dejanja, katero bi bile zakriville redovnice.

Iz Trnovega pri Hlirski Bistrici.

Naši izseljenci. — Občinske volitve. — C. kr. okrajno glavarstvo v Postojni in časnikarski papir.

Iz našega kraja odhaja vedno več ljudi v Ameriko. Skoraj ne mine tedna, da ne bi šla večja ali manjša družba. Nekateri so odšli pred nekaj mesci, in so že po sto do dvesto kron domov poslali. To pa seveda vleče in mika doma ostale. Braniti jim nič ne pomaga, pa bi dostikrat tudi modro ne bilo. Vred oduševstva, ki je pred nekaj leti tu bilo v polnem cvetu, je veliko kmetov do vratu v dolgeve zakopanih, da le s težavo obresti zmogujejo. Doma z največjo pridnostjo ne morejo nikamor, v Ameriki pa si bodo v par letih prislužili toliko, da se rešijo dolgov, in še jim bo ostalo par stotakov za največjo silo. Seveda ne naletijo vsi na jednako dobro, posebno kdor se popred ne informira. Nekateri delajo v tovarnah v Pittsburgh-u, v Pueblo itd., drugi so v rudokopih, tretji zopet v gozdih delajo železnične proge. Ti zadnji imajo na dan približno 9 kron našega denarja; za hrano in stanovanje dajo na dan približno 3 krome, na teden 36 kron, na leto toraj približno 1700 kron. Rudarji delajo na akord; če ima srečo, zasluži eden na dan tudi po 40 kron; pa taki dnevi so seveda le izjeme, drugače bi tudi Amerikancem denarja zmanjkalo. Vožnja v Ameriko po suhem in po morju stane blizu 400 kron za one, ki ne gredo preveč v sredino.

Občinske volitve pri nas še vedno niso razpisane. Rekurzi leže deloma pri okrajnem glavarstvu v Postojni, deloma pri deželni vladi v Ljubljani, vključno temu, da bo meseca majnika t. l. že leto, odkar je potekla upravna doba sedanjemu liberalnemu županu. In slavna okrajna in deželna vlada to mirno gleda, da celo z zavlačenjem rekurzov pospešuje. Navedli smo v rekurzih za pričo naših trditev nekaj najstarejših mož naše občine, pa vlada jih še dosedaj ni zalašala. Če se to kaj ne zgodi, se lahko primeri, da bi eden ali drugi umrl in bi izgubili tu dokaz za opravičenost nekaterih podobčin. Ali je visoki c. kr. deželni vladi in okrajnemu glavarstvu v Postojni res tako malo mar, da vlada liberalni župan čez svojo dobo? Ali ne veljajo za liberalne župane isti zakoni, kot za katoliško-narodne? Ali res »Narod« vpliva ne samo na liberalne krmarje in trgovce, da nimajo več čuta za pravičnost napram katoliški stranki, ampak tudi že na politične urade?

Človeku nehoti pride ta misel, posebno ker je faktum, da slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni ne smatra več za razžaljenje, ako pošlje dekanijem uradu vlogo mesto v dostojni kuverti v papirju »Slov. Naroda«. O tempora, meres! Ali ne dobi vsako okrajno glavarstvo iz državne blagajne zadostno svoto za pisarniške potrebe? Če se gospodje uradniki ne ženirajo tako umazanega lista, je to seveda njihova stvar. Priporočamo pa gg. državnim poslancem, naj poskrbe v tem oziru za Postojnino okrajno glavarstvo. Ako pošilja do pise na župne urade v »Narodu« iz skoposti, zasluži ostro grajo, ako iz nagajivosti, še večjo, ako pa iz pomanjkanja, tedaj naj mu izposlujejo državno podporo.

Jeseniške novice.

** Proč od Rima. Rujavi hrošč je že pribrenčal, da nas nadleguje, a tako usiljiv pa še ni, kakor oni pročodrimski in hajlovski hrošči, ki so ta teden brenčali okrog tukajšnjih delavcev ter jih nagovarjali za odpad od vere. Sejali so tudi po hišah neke listke, na katerih so bile natisnjene stare pogrete fraze zoper katoliško cerkev in njene duhovnike. Kdor se spomni, da je te fraze prvi prinesel na dan lažnivi Grossman, pogreval jih v drž. zbornici zopet nečistnik Wolf, ta se bo hitro otresele teh nadležnih mrčesov.

** Nemška šola. Hajlovski hrošč so po Savi pobirali tudi podpise za nemško šolo na Savi. Čudno je to, da hočejo nemško ravno tisti, ki hodijo poslušati protestantske pridige.

** C. kr. železniško gradbeno vodstvo menda še vedno nič ne vé o tistih svojih uradnikih in inženirjih, ki se zbirajo v protiaustrijskih hajlovskih društvih, kjer se pripravljajo na odpad.

** Potok Ribjek in električna luč. Govori se, da c. kr. gradbeno vodstvo vendar vzame Jeseničanom edino njihovo vodo, potok Ribjek, ki teče skozi Jesenice, za odškodnino pa jim bo menda dalo toliko elektrike iz Vintgarja, da bo vsaka hiša na Jesenicah imela svojo električno luč. Jeseničani bi bili konečno še s tem zadovoljni, ko bi se v slučaju požara dalo gasiti tudi z elektriko.

** Tovarniška godba na Savi, ki jo vzdržujejo tov. delavci, tudi oni z Jesenic, je 1. majnika s tem pokazala svojo znano namržnjo do Jeseničanov, da tisti dan ni prišla igrat budnice tudi na Jesenice, kakor prejšnja leta, temveč je ostala kar na Savi pri čaju. G. Pongratz, mi smo se smejali vaši jezi.

Novice iz Amerike.

§ Denar v kosu premoga. Med razkladanjem premoga je William Oberstu v La Crosse, Wis., padel precejšen kos premoga na nogo ter se razbil. Iz kupa pa se je strkljal čuden denar, starodaven po obrisu in jako neokretno izrezan iz domačega bakra. Oblike je skoro tolike kot pol dolarja, a nima roba zarezanega ter je tudi nekoliko debelejši. Znaki na denarju so izvenredni ter jih dosedaj še ni mogel nikdo raztolmačiti. Premog, v katerem se je našel denar, je bil izkopen v nekem rudniku v Illinoisu.

§ Naši rojaki v Ameriki. V South Chicago, Ill., so prve dni aprila pokopali 21letnega Frana Albina iz Gorenje Lovkvice na Dolenjskem. V Ameriki je bil šele sedem mesecev. Ker ni bil pri nobenem društvu, se srojski morali zbrati za pogreb. — V Calumetu, Mich., je umrl Peter Pahor, eden prvih slov. naseljencev v tem mestu. — Pri občinskih volitvah v Calumetu je prodrli Slovenec Jožef Puh.

§ Štrajk zaprl premogovnik. Lehigh Valley Coal kompanija v Mahanoy City, Pa., je odslovila od svojega Primrose premogovnika petnajst voznikov, ker so si opoludne vzeli prost čas za kosilo. Temu je sledil splošen štrajk vseh voznikov in drugih delavcev na površju rudnika, vsled česar je moral premogovnik prenehati s poslovanjem. Do 700 mož in fantov je prizadetih.

§ Obrekovalci obsojeni. Avgust Garinger, urednik češkega brezverskega časnika »Svornost« v Čikagi je bil obsojen na 3000 dolarjev globe, ker je v svojem časopisu kradel čast in poštenje svojemu rojaku E. J. Novak. Novak je mestni odbornik čikaški, član postavodajalne zbornice v Springfieldu in med Čehi občesplošno moč.

§ Švedska dediščina med Indijanci. Med Cree Indijanci se je našla Matilda Youngquist, o kateri se je že dolgo mislilo, da je mrtva, in ki je postala dedič ogromnemu posestvu v Stockholmu na Švedskem; živila pa je med njimi kakor bi spadala k plemenu. Spoznati jo je bilo le po prstanu z napisom in letnico 1885, katerega sta ji darovala oče in mati, ki sta bila ubita v nekem napadu po Cree Indijancih, že pred mnogimi leti, v katerem so jo ugrabili kot štiriletno deklico. Sorodnik Anderson, ki jo je prišel iskat, je srečal deklo v krdelu Cree-Indijancev. Dejala mu je, da so jo v mladosti ugrabili Indijanci, ter da je sedaj vdova,

ker ji je pred nekaj tedni snežni plaz ubil moža. O starih se ne spominja ničesar drugega kakor da so bili bele kože. — Odpotovala sta sedaj na Švedsko.

§ Obsojena Slovenca. V mestu Moundsville, W. Va. sta bila obsojena rojaka morileca Janez Guna in njegov brat France Guna, ki sta umorila dva človeka in enega ranila 14. dec. 1902. Napadla sta namreč tedaj občesplošnega rojaka Janeza Zupana in Valentina Gartnarja v hiši pokojnega Janeza Supana. Prvi je dobil tri, drugi sedem ran in sta oba vsled ran umrla. Janez Guna je obsojen na 18 let težke ječe in France Guna na 6 let. Janez Guna ima v stari domovini ženo in tri male otroke; zločinca sta iz Vižgarij pri Zagorju in sta šele pred kratkim prišla v Ameriko in delala v Glendale W. Va., ter tam popivala nesrečno žganje, ki je povzročilo tako grozovitost.

§ Največja družinska pojedina je bila gotovo pojedina v Salt Lake City v Ameriki. Gostitelji so bili sobratje Lorin, Winslov in Aron Farr. Nad 400 otrok, vnukov in pravnukov je bilo pri obedu. 83 letni Losin Farr sam je videl pri tem 315 svojih krvnih potomcev. Ko predsednik Roosevelt obišče Salt Lake, nameravajo ga bratje Farr pozdraviti z vsemi svojimi potomci. Stari Lorin namerava pri tej priliki imeti govor, v katerim hoče povdarjati, da ne odgovarja resnici poročilo, da se ameriškansko prebivalstvo zmanjšuje, in bo iz svoje skušnje dokazal, da se ameriškansko prebivalstvo množi.

§ Anarhist Most — gledališki ravnatelj. Znani vodja ameriških anarhistov Most je bil v Novem Yorku obsojen na jedno leto zapora, ker je v svojem časopisu slavil umor predsednika Mac Kinleya. Po desetih mesecih je bil sedaj oproščen. Most pravi, da se bode popolnoma odtegnil politiki, in namerava ustanoviti ljudsko gledališče. Most je bil svoj čas med ustanovitvi socialne demokracije v Avstriji, spada pa odločno med prve voditelje anarhistov.

§ Pet milijonov kron služkinji. Amerikanski bankir Farson v Čikagi išče služkinjo, a značilno je, kako služkinjo hoče imeti. V časopise poslal je sledeči inserat: »Dekle mora znati idealno streči in mora gostom na očeh poznati, česa žele. Slabe volje ne sme nikdar biti, kakor se tudi ne sme nikdar poslužiti kacega navadnega izraza. Spojiti mora v svoji osebi odličnosti izborne kuharice in dobre dekile. Oblečena mora biti vedno lepo in čedno, toda svojo obleko izdelovati si mora sama. Ljubimca ne sme imeti nobenega in tudi ne sme preveč govoriti. Biti mora popolna dama, ki naj nikdar ne pozabi, da služi. Idealna ženska, ki bi spolnila vse Farsonove zahteve in bi pri njem ostala do smrti, dobi po notarski pogodbi poleg knežje plače in drugih običajnih darov po smrti milijonarjevi pet milijonov kron. Farson je zviti mož in bode, če dobi tako idealno služkinjo, se gotovo z njo poročil.

§ Eksplozija v tovarni torped. Iz Clevelanda se poroča, da se je v ondnotni tovarni torped dogodila silna eksplozija. Tovarna je popolnoma porušena, poleg tega je pa zrušenih okoli tovarne še 25 do 30 hiš. Pol milje okoli tovarne so vsa okna pobita. 12 oseb je mrtvih.

Dnevne novice.

V Ljubljani 9. maja.

Prava beseda. Zagrebški »Obzor« omenja gonjo proti škofovim zavodom v St. Vidu, ter pravi glede posojila škofovega: »Njemškutarski listovi tom zgodom pišu zlorado, da je biskup »u dugovima« što nije istina. Dr. Jeglič je odlučio pozajmiti 400.000 kruna pa obteretiti jedno biskupsko imanje u savinskoj dolini na amortizaciju kroz 60 godina. Ministarstvo bogoštovja in nastave dozvolilo mu je ovakav zahtjev, pa se radi toga silno ljute njemškutarski ljudi.« »Obzor« čisto pravilno umeva situacijo, kajti slovenski liberalci spadajo tudi med »nemškutarske ljudi.«

Kaj je vse dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški? Dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški je: 1. vodja deželne bolnice; — 2. vodja deželne blaznice; — 3. primarij deželne bolnice; — 4. član c. kr. dež. zdravstvenega sveta; — 5. vodja podkovske šole; — primarij hiralnice za blazne pri sv. Jožefu; — 7. primarij deželne hiralnice za umobolne; — 8. občinski svetnik; — 9. podžupan; — 10. predsednik »Narodnega doma«; — 11. predsednik »Čitalnice«; — 12. predsednik »Dramatičnega društva«; — 13. predsednik zdravniške zbornice; — 14. predsednik izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke; — 15. ud izpraševalne komisije c. kr. bašiške šole; — 16. član magistratnega odseka ljub. obč. sveta; — 17. član policijskega odseka; — 18. načel. mestnega stalnega

zdravstvenega sveta; — 19. načel. klavničnega ravnateljstva; — 20. član direktorja mestnega vodovoda; — 21. član pokopališkega odseka; — 22. podpredsednik kuratorija mestne višje dekliške šole in 23. član odseka za izvršitev predpisov glede uredbe stranišč in kanalizacij. — To je čudovita mnogostranost. Bilo bi treba univerzalnega ženija, da bi vse to izvrševal. A vendar pravijo strokovnjaki, da je dr. Bleiweis navaden zemljan, nič več in nič manj, kakor sin svojega očeta. Nise toraj čuditi, da se je v deželni bolnici pokazala potreba drugega voditelja, kateri ne bi bil tako preobložen z delom, in g. dr. Bleiweis bo gotovo hvalen »Slovenskemu Narodu«, da je opozoril na to »accumulatio beneficiorum« in bo pripomogel k razbremenjenju tega jako hudo angažiranega moža.

Slavnim slovenskim pevskim društvom. Usojam se, javiti slavnim društvom, da je prvi zvezek mojih »Potočnice« (zbirka mešanih zborov) dotiskan ter ga bodo te dni prejela ona društva, koja so se nanj naročila. Društva, koja se niso do zdaj prijavila, prosim najvljudneje, da mi čim preje javiti izvole, koliko primerkov žele od vsacega pojedinega glasa. — V Zagrebu, 8. majnika 1903 — F. S. Vilhar.

— Poročil se bo na sv. Gori v torek dne 12. t. m. g. Ivan Bolé, organist in pevovodja z Brezij z gospodično Marjeto Kleindienst iz Brezij.

— Shod »solidaritatis« Cordis Jesu za ribniško dekanijo bo prihodnji četrtek dne 15. maja ob 10. uri v Ribnici.

— Na delo za »Družbo sv. Cirila in Metoda«. Vedno večji je pritisk naših narodnih nasprotnikov, da bi iznarodili slovensko dečo, zato je tembolj dolžnost vseh Slovencev in Slovenk podpirati proti tujemu navalu odpor Družbe sv. Cirila in Metoda. Gmotni dohodek družbe bo tem večji, čim več ljudi bo kupovalo in zahtevalo blago oziroma izdelke družbine. Zato naj vsak Slovenec rabi, če imamo družbino blago, namesto drugega le-to. Pri trgovcih pa se naj zahteva, da prodajajo izdelke družbine; drugo blago naj se odkloni. Da se bode vedelo, kje naročevati, evo naslov blagih založnikov z njih blagom: v žigalice Ivan Perdan, veletržec v Ljubljani, milo Vaso Petričič, veletržec v Ljubljani, platno A. Skaberne, trgovec v Ljubljani, sladna (ječmenova) kava in frankovska kava Ivan Jebračin, trgovec v Ljubljani, svinčniki Ivan Bonač, v Ljubljani, stekleni cilindri za svetilnice Fr. Kollmann, trgovec v Ljubljani, brinjevec Ivan Belč, posestnik v Kostanjevici, voščilo (biks) trvdka J. Drufovka, Gorica, svaščiči (cigaretni) o v i t k i J. Stoka, trgovec, Trst. Pri tej priliki se tudi opozarja na razglednice, ki se v raznih krajih prodajajo družbi v korist. Slovenci in Slovenke, posebno vrli mladeniči in vrla narodna dekleta, ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda nikoli! Potegujte se za njeno korist vsikdar in povsod! Kako čujemo, bo družba sv. Cirila in Metoda imela letos od vžigalice okoli 4000 kron dohodka. Gg. brata Perdan izdala tudi na korist družbe sv. Cirila in Metoda tudi papirne vrečice. Ko izidejo, naj se v trgovinah zahteva raba teh papirnih vrečic!

— Iz »Slovenske Zadruga« je razvidno, da bo pri prihodnjem običnem zboru celjske »Zveze slovenskih posojilnic« v četrtek 14. t. m. prišlo tudi v razgovor, ali naj »Centralna posojilnica« ostane v Krškem ali se naj preseli v Celje. Dve stranki sta: Laspajne bi rad »Centralno posojilnico« imel v Krškem, drugim se zdi bolj umestno, da jo preneso v Celje. — Radovljiska posojilnica je naznanila: »Da nismo več pri celjski »Zvezi«, vzrok so edino le gmotni oziri, ker bi korist, ki bi jo imeli od »Zveze«, ne bila v nikaki razmeri z doneski, ki bi jih morali plačevati v »Zvezo«.

— Zmaga nemškutarjev. Pri občinskih volitvah v Čresnovcu pri Slov. Bistrici se je nemškutarjem posrečilo dobiti pri občinskih volitvah večino v občinskem odboru. Zmagali so pristaši nemškutarskega »Stajerca«.

— V Opatijo se je pripeljal iz Gorice bivši laški minister zunajih zadev Pri-netti.

— Štajarske novice. Svojo rod bino umoril. V Brucku na Muri je v bližnjem gozdu prodajalec piva Ivan Ranner ustrelil svoje štiri otroke in potem samega sebe. — Veliko poverjenj. Radi velikih poverjenj v posojilnici v Rottenmannu je bil obsojen uradnik Kmetič na tri leta težke ječe. — Dvorniki lovi se vrše pri Neubergu.

— Iz Zlatopolja se poroča: 7. t. m. Včeraj smo imeli prvi roj, ki je vključ oblačnemu obnebju in vetru izletel. Pet panjev je bilo že dolgo pripravljenih za roj. Čebele so pri

nas letos silno dobre. Hruške, kreheljni, finejši vrste češplje in češnje so že odvele; zdaj cvete navadna domača češplja in jabolka. Vse Zlatopolje je en sam krasen „pušljec“. Do zdaj je vse razun orehov, dobro, da izvrstno obstalo. Bog nas milostno varuj kake hude ure!

— **Nabrežinski soc. demokratični klesarji** so predložili svojim gospodarjem ultimatum, da smejo sprejeti le organizovane delavce. Mojstri so jim ugodili.

— **Odlikovani slovenski brivci.** Gosp. J. Že Holy, slovenski brivec, lasničar in lasuljar v Brežicah, je odlikovan v Pragi na razstavi izdelkov brivcev, lasničarjev in lasuljarjev za svoje lepe lasulje, posebno pa za eden iz las umetniško izdelan šopek ter vazo z veliko častno kolajno »R. mestniško živinostenski besedy«. G. Jože Holy se je tudi udeležil sedaj na otoku Malta prirejene razstave avstrijskih obrtnikov.

— **Umor na cesti v Opatiji.** Na Corai v Opatiji je trgovec z lesom Nassimbei na svojega zeta trikrat ustrelil iz revolverja. Zet se je zadet zgrudil. Nekatere osebe, ki so mu prihitele na pomoč, so ranjene.

— **Poštno sodeve na Kranjskem.** Slovenski List je v današnji številki prišel priobčevati obširni govor zborniškega svetnika g. Ivana Kregarja v kranjski trgovski in obrtni zbornici. Priporočamo merodajnim faktorjem, da se na res upravičene zahteve in pritožbe, katere so zbrane v tem govoru, ozirajo in tako koristijo ljudstvu ter razvoju poštne uprave.

— **Učiteljska vest.** Za provizorično učiteljico na šoli v Strekljencu, okraj Črnomelj, je imenovana gđ. Kornelija Koncilijska.

— **Delavska slavnost na Štajerskem.** Iz Pušave nad Mariborom se nam poroča: Praznik varstva sv. Jožefa je bil za pušavsko župnijo dan posebnega veselja, zlasti pa za tukajšnje mlado slovensko katoliško delavsko društvo, kojega krasno zastavo je preč. gospod kanonik dr. Matek, predsednik katoliškega delavskega društva v Mariboru, najslavesnejše blagoslovil. Zvečer je mogočen strel topičev naznanjal v okolici, da se bo vršila pomembna slovenskost. Dne 3. maja ob 3. uri zjutraj sta predsednik g. Ivan Karničnik in podpredsednik gospod Al. Monetti pozdravila na kolodvoru Sv. Lovrenca iz Maribora došlo mnogo-brojno deputacijo tamošnjega katoliškega delavskega društva. Ob 10. uri je preč. gosp. kanonik opravil slovesno službo božjo. Pred župniščem se uvrstijo v lepo procesijo tukajšnja Marijina družba za dekleta in mladeniče, katoliško delavsko društvo iz Maribora z zastavami, domači delavci ter mnogobrojna množica raznega občinstva od blizu in daleč, pomikajoč se med godbo in streljanjem topičev v praznično okinčano cerkev Matere Božje Pomočnice. Slavnostni govornik preč. gospod kanonik je navdušeno slikal prelepe čednosti sv. Jožefa, patrona delavcev, jih vernikom, posebno še delavcem polagal na srca in v vznesenih besedah razložil pomen društvene zastave. Marsikatero oko se je solzilo, ko je na poziv preč. gospoda govornika zastavonoša razvil v sredi cerkve novo zastavo. Neko skrivnostno šumenje in šudenje se je slišalo po cerkvi. Po pridigi, ki nam ostane v trajnem spominu, je gospod kanonik pred oltarjem Matere Božje ob asistenci gg. župnikov iz Sv. Lovrenca in Pušave slovesno blagoslovil zastavo. Kumovali ste dve vrli gospodinjici iz pušavske župnije, Cila Korman in Urula Karničnik. Darovanje okoli oltarja je prineslo društvu lepo svotico za zastavo. — Po popoldanski službi božji smo se zbrali k ljudski veselici na vrtu g. A. Eiholcerja, ki je sijajno uspela. Vse je bilo dobre volje, niti najmanjša nepravila ni motila nedolžnega veselja, ki je med godbo in srečnim vedno večje postajalo. Navdušenost je do vrhunca vzklopela, ko je domači gosp. župnik mnogobrojnemu občinstvu predital brzojavko prevzvišenega, za vse dobro vnetega g. knezočefa Mihaela, s katero se nas na udanostno izjavo katoliškega delavskega društva blagoslovili razveseliti in počastiti. Glasi se: »Castitam iz vsega srca k pomenljivi slovenski. Bog potrdi mladost Vaše obljube in blagoslovi bogato vse člane hvale vrednega pa času primerne družbe. Vihraj zastava Kristusova!« Gromoviti živokliki so odmevali od hriba v hrib ter razodevali ljubezen in udanost tukajšnjega dobrega ljudstva do prevzvišenega nadpastirja. Res vesel praznik je bil dan blagoslovljenja društvene zastave! Tudi ljubi Bog se je na nas milostno ozrl, ko nam je dal najkrajše majnikovo vreme. Mlademu slov. katoliškemu društvu v Pušavi, ki šteje blizu 100 udov, bodi ta dan bodrilo k nadaljnjemu vztrajnemu napredovanju!

— **Leskovec pri Krškem.** V četrtek 7. t. m. so opazovali Leskovčani prvi mnogobrojni bučelin roj pri gosp. posestniku F. Sch.

— **Namesto na veselico — k pogrebu.** Vsako leto napravijo „Florijanovo

veselico“ združena gasilna društva: Krško, Sv. Križ, Leskovec, Rajhenburg, Videm. Letos bi se imela vršiti taka veselica na Vidmu v nedeljo 10. t. m. Živahne so bile priprave — in tudi povabila so bila že razposlana. Toda človek obrača, Bog pa obrne. V petek na jutro našli so mrtvega gosp. Novaka, načelnika gasilnega društva na Vidmu. Zadel ga je kap. Sedaj so vabljeni vsa zgoraj omenjena gasilna društva in slavno občinstvo, namenjeno na veselico, k pogrebu, ki se bo vršil v nedeljo 10. t. m. popoldne ob 1/4 uri.

— **Sejmi po Slovenskem** od 11. do 16. maja. Na Kranjskem: 11. v Senožečah; 12. v Zagorju ob Savi, Vel. Loki pri Temenici; 14. v Sodražici; 16. v Nemški Loki, v Lukovcu, Idriji, Rovišah, Moravčah, Trzinu in na Vidmu poleg Krke. — Na sloven. Štajerskem: 11. v Brežicah; 12. v Lembergu, na Planini, Slov. Gradcu, Teharjih; 16. v Gornji Sušici, Cmurku, Soteski, Vojniku in na Pilštanju. — Na Koroškem: 11. v Crni pri Pliberku; 13. pri Sv. Hemi, St. Lenartu in Šmohoru. — Na Primorskem: 11. v Palmi; 12. v Sežani; 16. v Voloskem in Dolini.

Ljubljanske novice.

Sestanek ljubljanske duhovščine za mesec maj bo v ponedeljek 11. maja ob 5. uri popoldne.

Naše vojaštvo pripravljeno za odhod na jug. Danes dopoldne je bil pešpoik št. 27 alarmiran in je pripravljen, da se vsak hip odpelje. Pravijo, da se odpelje v Zagreb, ker je na Hrvaškem buknila prava vstaja, nekateri pa celo trde, da bo polk šel v Makedonijo.

O tukajšnjem uradniškem konsumnem društvu se širijo po Ljubljani čudne govorice, ki bodo zanimale gotovo pred vsem konsumarja državnega posl. Ferjandiča, ki je nekoč začudenemu svetu pojasnoval, da v »katoliških konsumih povsod poka«. Sedaj se je pa pokanje pokazalo pri društvu, kateremu je on član. To je tem sitnejše v trenutku, ko je »Narod« poln vitanjskega konsuma, pri katerem so neuki kmetje valed krivd nevestnih liberalno pobarvanih poslovojdij zavozili. »Narod« zasmehuje kmete, a tik pred nosom ima uradniški konsum, katerega edinega ni nikdar napadel, ker menda meni, da so uradniki konsuma bolj potrebni, nego kmetje. Dasi je v vodstvu tega konsuma pač dovolj gospodov iz inteligence, je vendar te dni prišel v tak položaj, da lahko rečemo: »Pustite vitanjske kmete pri miru!« Tudi v tem slučaju se vrtil stvar okoli poslovojdje. Po Ljubljani se govori, da manjka v uradniškem konsumnem društvu 3000 do 5000 kron. Odborniki vrše preiskavo, ki spravi gotovo podrobnosti na dan. Kaj takega se pač povsod lahko pripeti, tudi pri liberalnih trgovcih. Za v kranjski hranilnici so se prigodile nerednosti, ne da bi odbor kaj vedel o tem, zato se nam pa zdi jako neumestno, ako »Narod« take dogodke razpihuje kot velepolitično stvar.

Nemški Turnverein v Ljubljani bo 5. in 6. junija praznoval svojo 40letnico. Nemške gospe in gospodične letajo po Ljubljani in nabirajo za »Frühschoppen«, ki bo brezplačen, kar bo posebno privabilo vedno lačne in žejne celjske nemške turnarje. Nabrale so v ta namen že 8000 kron. Mej darovalci je tudi mnogo imen takozvane slovenske »inteligence«. Tako skrbje izvestni slovenski krogi za povzdigo velenemške slavnosti. O kranjski hranilnici se nam poroča, da je darovala za slavnost 4000 K.

Vodnikov spomenik v Ljubljani in drugo. Med omni, ki ne morejo biti zadovoljni z ljubljanskimi razmerami, je tudi pater Valentin, ki žalostno gleda doli v Študentovske ulice. Če kdo, sme se pač Vodnik pritoževati, da so rojaki zahrbtno rovali, proti njemu; za njim so naredili praznote, katere niti pogledati neče, ampak jej trdovratno obrača hrbet. Sploh ne vé kam bi se obrnil. Odkar so podrl staro gimnazijo, mu je postalo vse strašno nerodno in neznosno. Njegovi prijatelji premišlujejo, kako bi mu bilo mogoče pomagati. Zdj mu bodo zopet zahrbtno naredili tržnico. Profesor Vodnik, ki je gladi včasih slovenske in francoske verze, bo moral poslušati, po čem je zelje in krompir, kar ga jako malo zanima. In tudi branje, ki so sicer prijazne patrom franciskanom, bodo javljane zadovoljne, če jim bo vedno kazal le hrbet in gledal v Študentovske ulice, katere so tudi že izgubile pravico do svojega imena. Zadrege nad zadrego! Vodnikovi prijatelji sodijo, da bi bilo dobro, ako bi se Vodnik kam prestavil. Najugodnejši prostor bi bil morda na Cesarja Jožeta trgu pred »Mestnim domom«. Tam si je sicer umetnost ljubljanskih občinskih očetov že postavila spomenik v obliki okroglega korita. Sicer je stalo mnogo tisočakov in se je to koritce tudi otvorilo ob navzočnosti

vseh honoracijerjev ob vihrajčih zastavah, kakor je pri nas običajno, vendar danes razen nekaj žabio noben človek ne ve, čemu da je. V časih so hoteli Izanci v njem konje napajati, a to se jim je zabranilo z čzirom na visoko umetniško vrednost tega koritca. Prah in blato se zdaj v njem nabirata. Vsakdo, ki pride tja, se začudeno vpraša, kaj pomeni ta skledica, ki je še najbolj podobna modernemu nizkemu pljuvalniku. Morda bi se dala ta stvar praktično uporabiti, da bi se vsaj naloženi kapital obrestoval, ako bi n. pr. občinski svetnik Predovič hotel v njem prati svoje prešiče. Ker se morajo po vsch gostilnah in šolah zdaj nabavljati pljuvalniki, in ker ekselencia g. ministrski predsednik v najnovejšem času tako toplo priporoča higijenično pljuvanje in čiščenje zob, bi se morda dal ta monument porabiti kot občinski pljuvalnik. Ako bi pa občina tega ne hotela storiti, bi morda kazalo, ta spomenik ljubljanske lokalne umetnosti odstraniti in postaviti na sredo trga patra Vodnika. Sicer ni bil ognjegasec, vendar bi mu Mestni dom z gradom dal lepo ozadje in bi se z ukusnim nasadom dal trg prav olepšati. Tako bi se pater Valentin rešil iz zadrege.

— **Prestavljena »Sokolova« slavnost.** Prestavljena je, kakor čujemo, slavnost 40letnice ljubljanskega »Sokola«. Utemeljuje se to s tem, da imajo češka sokolska društva mnogo slavnosti, v prvi vrsti praznuje 40letnico praški »Sokol«, po Ljubljani pa se govori, da je prestavljena radi tega, ker imajo izvestni ljudje pred nemškimi turnerji, ki imajo tudi letos slavnost, velik respekt in na dveh krajih ne morejo naenkrat sodelovati. Te govorice so tembolj razširjene, ker je odbor »Sokolov« pač že prej vedel, da imajo češka društva slavnost.

Slavnost ljubljanskega »Turnvereina«. Deželni odbor kranjski je sicer slovenski, toda liberalen. Ker imajo paliberalci slovensko-nemško zvezo, in se mora liberalni deželni odbor nanjo ozirati, je rade volje dovolil ljubljanskim Nemcem deželno gledališče za njih slavnost. Poklicali bi mi radi našim liberalcem v spomin one čase, ko Slovenci niso dobili, ker so bili na krmilu Nemci, gledališča niti za gledališke predstave. Pokazali bi radi, kako delajo sedaj na slovenskih tleh Nemci, kjer so v večini Slovenci. Kdaj so še dobili celjski Slovenci od Nemcev, da ne govorimo o gledališču, samo kak lokal? In če so si zidali dom, niso li Nemci z barbarsko surovostjo zapreževali delo, in ali se še spominjajo naši liberalci obiška Čehov v Celju. In v Ljubljani? V Ljubljani pa, kjer Nemci niso, pač pa njih zavezniki na krmilu, se dajo Nemcem take ugodnosti. Morda nemške goste še kdo v imenu mesta Ljubljane pozdravi, kot prijatelje, kot pravičnike, kot dobre sosede. Liberalna narodnost je pač samo pri kozarcu.

Poročili se bodo te dni gg.: Alo J. z j Lindtner, o. kr. sodni oficijal, z gđno Gabrijelo Eržen. — Jan. Čufer, titularni stražmeister, z natakaričo gđ. Marijo Namre. — G. Janez Končan, gostilničar na Glincah, z gđ. Nežo Zibert.

— **Aretrani letniški paznik.** Zaprl so provizoričnega letniškega paznika F. Smoleja. Dolže ga hudodelstva tatvine, katero je baje izvršil še kot orožniški postajevojdja s tem, da je ukradel hranilno knjižico, glasečo se na 800 kron kuharici na orožniški postaji v Škofji Loki.

— **Legar v novi infanterijski vojašnici.** Po mestu se govori, da so v pehotni vojašnici, v kateri je nastanjen 27. pešpoik, vojaki zboleli za legarjem.

— **Nesreča.** Včeraj zvečer je na Karlovski cesti pekar Oton Gültzow v pijanosti padel na hodnik in se na glavi precej poškodoval. Policaji so ga pobrali in spravili na rotovž.

— **Berača povozil.** Jožefa Kocijesa, slepega berača, je danes ob četrtn na 12. uri dopoludne na Igrškem trgu povozil neki kmet, ki je bil pripeljal krmov v mesto. Kocijes je na levi nogi poškodovan. Prepeljali so ga z rešilnim vozom na njegovo stanovanje.

— **Izgubljene in najdene stvari.** Lucija Kopac, posestnika žena v Metelkovih ulicah št. 4 je izgubila denas dopoludne na Radeškega cesti torbico, v kateri je imela okoli 44 kron denarja. Torbico z denarjem je našel potnik Ivan Juvan iz Sp. Šške št. 62. — Sodni oficijal Josip Cimerman je izgubil pred tremi dnevi na poti od justične palače po Sodnijski cesti in po Marije Terezije cesti do Spod. Šiške zlato naprso iglo v podobi srca z opali. — Katarina Igljč, služkinja na Miklošičevi cesti št. 26 je našla danes zjutraj na Marijinem trgu zlat obesek.

— **Zasačena tatnica.** Marija Jerman iz Most, ki je pred tremi ali štirimi dnevi ukradla kuharici Antoniji Zajc v Rožnih ulicah št. 10 eno ruho, je bila danes prijeta in so jo dali pod ključ, ker jo imajo na sumu, da je okradla postrežnici Mariji Jeras v Rožnih ulicah št. 35 čevlje, perilo in ruto.

— **Park pred justično palačo.** Ta teden so začeli Zeschkove podrtije iz potresne dobe

vender že podirati, da se ondotni svet uravna za park. In v teh »bajtah« se je pustilo prebivati ljudi, ko je vse nad človekom »viselo.« Ker je zvečer tam vse polno mačk, je gotovo tudi polno miši in ščurkov, saj sledovi okoli teh zidov so žive priče teh uničenih žival in mercesov. Baje postavijo sredi tega parka tudi svoj čas od občine sklenjeni cesarjev kip v spomin na potresno dobo.

— **Za kruhom.** Danes ponoči odpeljalo se je 160 delavcev s Hrvaškega na Westfalsko.

— **Božjast vrgla.** Jernej Jager, brezposelni mesarski pomočnik je danes zjutraj na Poljanski cesti vled božjasti padel na cesto in se tako pobil, da so ga z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnico.

— **Tatvna »pri Slonu«.** V hotelu »pri Slonu« je neka ženska ukradla potniku A. M. z Dunaja bankovec za 20 K.

— **Delo pijanca.** Branjevec Anton Skubic prišel je včeraj tako pijan na Pogačarjev trg, da ni spoznal svoje stojnice in je hotel ono Marije Marjetičeve odstraniti. Ko ga je Marjetič na to opozorila, vzel je desko od stojnice in udaril z njo Marijo Marjetič po glavi in po roki in jo tako poškodoval, da ne more sedaj roke, katera je bila že enkrat nalomljena, pregibati. Ker se Skubic le ni dal pomiriti in je neprestano zabaval in upil, so poslali po policaja, da ga je spravil s trga, toda to je malo pomagalo. Pijani branjevec je prišel nazaj in spet razgrajal, dokler ni prišel policaj in ga aretoval.

— **Pevskega društva »Ljubljana«** velika vrtna veselica se vrši jutri 10. t. m. radi nepričakovanih ovir pri Koslerju in ne v Svicariji, kakor je bilo prvotno naznanjeno. Začetek je ob 3. uri. Blagajna se odpre ob pol 3. uri. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica v nedeljo 17. t. m. ravnotam.

— **Pevski zbor »Glasbene Matice«**, ima prihodnjo sredo, dne 13. maja svoj izredni občni zbor, in sicer zvečer ob 8. uri v pevski dvorani. Ker je važnih stvari obravnavati, naj bi prišli vsi cenjeni člani obeh zborov, ženskega in moškega, polnoštevilno.

— **Na včerašnji mesečni semenj 8. t. m.** je bilo prignanih 350 konj in volov, 104 krave in 51 telet; skupaj 505 glav. Kupčija je bila srednja, ker ni bilo tujih kupcev.

— **Krompir v oblicah.** Včeraj popoldne prišel je postopač Franc Bokavšek v kuhinjo branjeveca Matevža Sokliča v Konjušnih ulicah št. 13, kjer je znani ljubljanski pisar Aleksander Grafnetter ravno z veliko slastjo zaviljal krompir v oblicah. Bokavšek je Grafnetterju nagajal in mu je mej drugim tudi vrgel krompirjeve lupinice v skledo, kjer je imel krompir. To pa je bilo Grafnetterju vendar preveč in se je stresel nad Bokavškom, ta pa, ne hodi len, je počil Grafnetterja za uho, da mu še danes šumi po ušesu. Konec je bil, da je Grafnetter stvar takoj naznanil policaju in ta je Bokavška, ki itak nič ne dela, prijel in vtaknil v zapor.

— **Dijaška in ljudska kuhinja ljubljanska** ima v ponedeljek ob 6 uri popoldne letni občni zbor, katerega naj bi se udeležili čim najštevilnejše društveni člani.

— **Tatvina na sejmu.** Danes dopoldne je neznan tat izmaknil posestnici Mariji Klepač iz srednje vasi pri Senčarju, ko je stala pri stojnicah na Cesarja Jožeta trgu, iz žepa denarnico, v kateri je imela 8 kron denarja. Poleg nje je stalo več žensk.

— **Nova zgradba v Trnovem.** V Trnovem bode na trgu pred konjušnico postavil trgovec z viktualijami g. Mat. Soklič novo jednodnostropno hišo.

— **Uro ukradel.** Danes dopoldne je neki fant ukradel kolarskemu vajencu Benediktu Pavliču na Poljanski cesti št. 24 iz delavnice srebrno uro.

— **Razstava.** V izložbi dvornega založnika J. Mathiana je razstavljena secesijonistiška hišna oprava.

— **Izlet v Stožce** ima jutri podporno društvo tobačnih delavcev in delavk.

— **Promenadni koncert vojaške godbe** bo jutri od pol 12. opoldne do pol 1. popoldne v »Zvezdik«.

— **Umrl je** v Klosterneuburgu generalnoštabni zdravnik v pok. g. dr. Fr. Stava, ki je bil svoj čas vodja tukajšnje vojaške bolnice.

— **Župan Hribar** je za nekaj dnij odpotoval na Dunaj.

— **Klasifikacija konj za ljubljansko mesto.** Iz vseh šestih okrajev je bilo pripeljanih 808 konj, in od teh potrjenih 442, in sicer 182 za topničarstvo, 194 za trén, 66 pa za ježo. 7. maja se je pričela klasifikacija v ljubljanski okolici.

— **Zidarska dela v Ljubljani.** Pretekla dva tedna je bilo vreme ugodnejše za stavbna dela; tudi se je število delavcev nekoliko pomnožilo. Ometali in osnažili so do zdaj na zunaj naslednje hiše: F. Starkovo v Predilnih ulicah, vilo pos. Boha v Prulah, nadučitelja Weinlicha na Erjavčevi cesti in Mayerjevo v Levstikovih ulicah. Z zgradbo Spalekove vile v Levstikovih ulicah ter hiše arhita Smielovskega v Dalmatinovih ulicah in slednjič poslopja »Narodne tiskarne« v

Knafflovihih ulicah so že pričeli. V Slomškovihih ulicah so pričeli graditi novo hišo Sim. Treotovo. — Šolsko poslopje uršulinskega samostana bo prihodnji teden ometano in osnaženo zunaj in znotraj. Deloma ometali so že hišo župana Hribarja in kamnoseka Vodnika v Sodnijskih ulicah in Kmetke posojilnice ob Dunajski cesti. Hiša Jakoba Accetto na Sv. Petra cesti je dograjena in pokrita, na hišo Fr. Sviglja ob Dunajski cesti postavijo te dni strešnik. Tlakovanje pred Iv. Dražilovo hišo na Mirji je dovršeno. Hišo št. 16. na Marije Terezije cesti so prebelili, ondaj se izvršujejo tudi nekatera rekonstrukcijska dela. Polaganje tlaka pred trnovskim župniščem in okolu cerkve se prične v kratkem in zajedno s kopanjem kanala do Gradašice. Cacakova hiša na Rimski cesti bo prihodnji teden zunaj ometana in osnažena. Pri par novih hišah so tudi kleparska dela že dovršena, v tiru pa mizarska. Ker je stavbno dovoljenje družbi „Union“ že podeljeno, prične prihodnji teden že s kopanjem tal; kedaj prično z gradbo projektovanega dela brambovske vojašnice, še ni znano. — Mestno branilnico prično baje zidati še le prihodnje leto! Načrti so stali do zdaj že okoli 10.000 gld. (20.000 kron), prenačanje bo požrlo z nova kaka dva tisoč gld. Ali se ne pravi to denar po nepotrebnem trošiti. Iz Ljubljane je do zdaj že več delavcev odšlo iskati si boljšega zaslužka. Zadnje dni prišlo je kacijh 50—60 novih semkaj, ki so vstopili pri zidarskih mojstrih in stavbenikih v delo. Avgusta meseca bo v petih novih hišah okoli trideset večjih stanovanj na razpolago.

Književnost in umetnost.

* **Za benečanske Slovence.** V Vidmu se pripravlja druga izdaja katekizma za benečanske Slovence. Prva izdaja je že mnogo let razprodana. Zda se uče otroci le iz duhovnikovih ust. Otrci secer zdaj ne znajo čitati slovenskih knjig, a duhovniki jih bodo naučili tudi branja. Dal Bog srečo!

* **Beneš Methoděj Kulda.** Umrl je kanonik Kulda na Vyšegradu, star 83 let. Bil je znamenit domoljub in pisatelj češki na Moravi. Zbiral je narodno blago, izdaval koledar „Moravan“ in bil delaven pri raznih katoliških čeških društvih.

* **Maksim Gorki** izdeluje novo dramo.

* **Zveza hrvatskih tamburaških društev** se bo osnovala povodom 15letnice varaždinskega tamburaškega zbora „Napreda“. Sastanek bo dne 29. in 30. junija.

Dočodki na Hrvaškem.

Razburjenje narašča.

Iz Zagreba se nam poroča: Poleg listov, na katerih narod proglašja preko sud nad — banom Khuenom Hedervarijem, je „zbor narodne obrane“ v tisočih iztiskov izdal o klic na narod, v katerem se opisujejo vse protizakonitosti, katere je zgrešila vlada bana Khuen Hedervarija. Ta oklic zaključuje s pozivom:

„Narode! U borbu treba da stupi ciela zemlja, svako selo i svi grapovi po svim stranama. Time će se sila zagrebačkoga silnika razpetsti, a borba naša uspešnije moći voditi. Ako će narod po vani mirovati, sila će banova konačno ugušiti i potlačiti zagrebačko pučanstvo. Ono pak, što radi Hedervari ne tiče se samo Zagreba, već ciele Hrvatske, cieli dakle narod mora stupiti u borbu, da spasi svoj život, svoja prava, svoju čast i slobodu. Hoćemo naša prava! Hoćemo vršenje zakona! Hoćemo naše novce. Hoćemo naše slobode! Dolje sa madjarskom prevlasti! Dolje sa prostom varalicom na banskoj stolici! Dolje sa prostim lopovom i krvopijom! Dolje sa silom i bezakonjem! Dolje sa nepoštenima, sa izdajicama, sa silnicima! Dolje sa banom Khuenom Hedervarijem! On je kujin-ban, a ne narodni ban. Hoćemo narodnu vladu, narodne ljude! Živio narod, živila sloboda, živila Hrvatska! Hrvatska Hrvatima!“

Včeraj zvečer je bilo na tisoče in tisoče po vsej Hrvatski raztrošeni listkov, na katerih „zbor narodne obrane“ daje narodu naslednjo parolo: „Hedervari ne smije dočekati 20 godišnjicu svoga banovanja, i prije nego se navrš 20 godina (u rujnu o. g.) od bune g. 1883, koja je srušila Pejačevića, mora pasti i Khuenova vlada. Pa ako tu vladu zamieni na čas komisarijat i bude obustavljen ustav, biti će to uvijek sto put bolje od ovog bezakonja i sile, kojom se danas u Hrvatskoj vlada. — Akoija se ima voditi ovako: 1.) Sazivati treba javne pučke skupštine sa dnevnim redom: „obrana narodnih i ustavnih prava.“ 2.) Ako budu ove skupštine zabranjene, sazivati treba pouzdane skupštine sa pozivom na § 2. zak. o pravu skupljanja od g. 1875 istim dnevnim redom. 3.) Ako budu i te zabranjene, obdržavati ih usprkos, jer takove pouzdane sastanke ob-

lasti ne imaju prava zabranjivati, a provali li sila u dotični lokal, sasma mirno ostati nutri, te se dati samo jedan po jedan iznesti van. Sam neka nitko ne ostavi lokala. 4.) Nakon svih nasilja i bezakonja pako treba pustiti ulicu, cestu in sela, da govore, i to tako, da se sduže povorke ljudi pa idu ulicama i cestama od sela k selu kličući: Živila ustavna narodna prava, dolje sa sustavom, tiranijom i bezakonjem, dolje sa madjaronima i krvopijama, dolje sa prostim lopovom, varalicom Hedervarijem! Pri tom treba paziti, da ljudi ne budu oboružani i da se izbjegne do skrajnega svaki sukob sa silom. Radi se o tome, da se zaposli vladin aparat na svim linijama. 5.) Treba da dogovorno ali bez skupština — a na oć s 9. na 10. maja budu skinuti sa svih željezničkih stanica protuzakoniti madjarski napisi, i to, ako je moguće, bez buke i sukoba, isto tako i grbovi. 6.) Ako dođe do većih sukoba i eventualno do uzbune, treba uvijek čuvati narod i nastojati, da bude što manje žrtava, jer se ne radi o osobnom junačtvu, nego o promišljenom sustavnom radu, radi se o uspjehu, kojega danas ne možemo postići silovitom borbom. Ako bude potrebno, mogle bi se potrgati brzajavne žice i željezniške tračnice, da se lopovskoj Khuenovoj tiraniji zaprieči haračenje po nevinnomu narodu. 7.) Ako uza sve to ne bude išlo mirno — treba da budemo svi spremni i na najodlučniju otvorenu borbu i na najveće žrtve. 8.) Napokon pazite, da se Vi, koji to primite, ne izlažete odviše, jer će Vas narodna stvar još trebati pa nadjite druge pouzdane ljude za akciju. Ako sami ne možete ništa, a to dajte ovaj i druge spise pouzdanom čovjeku, koji će htjeti i moći raditi, jer stvar zaspati ne smije nikako.

A sada, braćo, na posao! Proglase o priekom sudu treba priliepti noću na javnim mjestima, a ove druge spise podieliti u najšire slojeve i to odlučno, brzo ali i oprezno ne časeći ni časa. — U pouzdanoj nadi, da ćete sve obaviti mudro i sa uspjehom, pozdravlja Vas u ime potlačenoga naroda, zbor narodne obrane.“

Iz Zagreba se nadalje poroča: Pri predvčerašnjih demonstracijah sta bila teško s sabljio ranjena čevljarski pomoćnik Fran Napan in učenec ljudske škole Ivan Govedić. Obadva so prepeljali v bolnico.

V Gospiću je odpuščen h iz gimnazije 8 dijakov, mej njimi 3 maturantu.

Najnovije iz Hrvatske.

Zagreb, 9. maja. Z reznih krajev Hrvatske se poroča o večjih demonstracijah. Razburjenje narašča, ker se sedaj ni snet mažarski napis s prometne zgradbe. Vojašnice so pripravljene za pomnožene posadke.

Zagreb, 9. maja. Poroča se iz Budimpešte, da bo poveljnik zagrebske domobranske posadke Čanić, ki je nastopil proti banu, premeščen v Jožefovo na Češkem.

Križevci, 9. maja. Naglo sodbo je, kakor smo poročali, oglašil sam veliki župan, ker je bila sila, da se še kaj huje ne pripeti. Predvčerašnjem pa je ban iznova izdal oglaš za naglo sodbo v sporazumu s predsednikom stola sedmorice, in ta oglaš je veljaven, dokler ga zopet ban ne prekliče. Zda se je svet že pomiril, seveda bude pa pri vsem tem narod mnogo trpel, ker bude moral plačati storjeno škodo. Zlaj se ve, da so vlastelinu Fodorcziju posekali velik vinograd in izpustili vino v kleti. Škode je čez 6000 kron. Pravijo, da je vlastelin zahteval odškodnino od samega bana, češ, da je on radi njega pretrpel toliko škodo, ker so mislili kmetje, da ga je on akiril.

Križevci 9. maja. Kotarski predstojnik Trnski ni suspendiran samo od službe in plače, nego je izročen državnemu pravdniku ter odpeljan v Belovar v zapor. Obdolžili so ga, da je zlorabil uradno oblast, ker je kmetom povrnil zaplenjeno hrvatsko zastavo in ker je prisegel, da bude izpustil na svobodo po njegovej zapovedi zaprte može. A to je on storil v hudej tiski, ko so ga kmetje držali zaprtega, a z razjarjenim ljudstvom se ni šaliti. Čudno je, da niso našli še dozda nobenega drugega kotarskega predstojnika, ki bi bil zlorabil svojo uradno oblast, ko se vendar vé, da je radi nekaterih prigodov volitev v deželni zbor tekla kri.

Karlovec, 9. maja. Tu so imeli svečane bilje za pokojnega Pasarića. Oblast bi bila rada zabranila službo božjo, toda cerkvi do zdaj še ne more zapovedati. Po službi božje pa je bil po mestu svečan spreved. Prepevale so se narodne pesme ter klicala „Slava“ nedolžnej žrtvi. Oblast ni posredovala. Proti razgrajčem, ki so na karloškem kolodvoru naredili škode čez 8000 kron, se vodi zdaj silno stroga preiskava ter so tri demonstrante poslali že v Zagreb k sodnemu dvoru, z drugimi pa se še preiskuje ta izgred.

Danes ob 1/5. uri popoldne so bili na ljubljanskem južnem kolodvoru pripravljene vsi za odhod tukašnje g. 27. pešpolka na Hrvatsko potrebni železniški vozovi.

Balkan.

» Položaj na Balkanu postaja vedno hušji. Iz Carigrada prihaja vedno več vesti, da v tamošnjih vladnih krogih resno premišlujejo o tem, da-li bi bilo dobro napovedati Bolgariji vojno. To vest pritrjujejo tudi glasovi o pripravah, katere dela Turčija, da vojsko in mornarico pripravi za slučaj vojne. Turška vlada seveda oporeka tem trditvam, a taka oporekanja nimajo nikake vrednosti, ker nobena država nikoli ne bo bobnala v svet, da se pripravlja na vojno. Napetost med Turčijo in Bolgarijo obstaja, to nam dokazuje brezobzirnost, s katero sti bili pisani obe not, tolko turška, kolikor bolgarska, a iz tako velike napetosti je prav lahko, da izcimi vojna, ako je ne preprečijo velesile. — Iz Pariza javljajo, da so francoske vojne ladje »Potbuaux«, »Latouche Treville« in »Galilée« dobile nalog, naj iz Toulona takoj odplujejo pred Solun. — Tudi v Mitrovici vlada velik strah, ker se iz mnogo znakov daje sklepati, da se pripravljajo atentati z dinamitom. — Turški vojniki se še vedno igrajo »slepe maie« z albanskimi uporniki. Turške vojaške čete križajo namreč po Stari Srbiji in severni Albaniji. Albanci pa so popolnoma mirni, kadar so turške čete v bližini, čim pa so se iste oddaljile, pa nadaljujejo zopet svoje orgije.

» Dve struji na ruskem dvoru sta poročili beligradske »Srbske zastave« sedaj v živahnem boju. Ena Avstriji prijazna struja z grofom Lamsdorffom na čelu zahteva v svrhu miru na Balkanu, naj Avstrija nemudoma zasede Novi Bazar, druga struja pa zahteva avtonomijo Makedonije in se upira nadaljnjemu prodiranju Avstrije proti Balkanu. Rusija bude poslala po poročilu tega lista te dni Turčiji oster dopis, v katerem bo zahtevala, naj Turčija takoj napravi red, sicer namerava Rusija zasedeti Staro Srbijo po avstrijskih, srbskih in črnogorskih četah ter predlagati samoupravo za te pokrajine.

» Bolgarski zarotniki pri delu. Glasom turških sporočil so Bolgari včeraj streljali na mohamedanski del mesta v Monastiru, radi česar je navstal velik strah in so bazar zaključili. Konzulat je izdal potrebne odredbe v varstvo mesta. Mnogo izgrednikov je zaprtih. Mir je zopet vspostavljen. Oficijsno se navaja, da je število v Solunu ubitih Bolgarov znašalo 35; od teh pa so se nekateri sami zastrupili.

» Črnogora. Neki iz Cetinja došli laški politiki pripoveduje, da se Črnogora sicer tiho, a vendar živahno pripravlja na morebitno akcijo na Balkanu. Zdnia dni so oblasti razdelile mej prebivalce 30.000 pušk, katere je nedavno podaril ruski car črnogorskemu knezu Črnogora dela popolnoma vsparazumljenju z Rusijo in Italijo. Črnogorski knez je vsak dan v živahni brzajavni zvezi z Rimom. V slučaju, da izbruhne vojna mej Turčijo in Bolgarijo, se ne bodo stvari razvile tako, kakor v grško-turški vojni, kajti sosednje države ne bodo v tem slučaju več nevtralne. Laško-črnogorska zveza ima velik pomen z ozirom na laške aspiracije v Albaniji.

» Posredovanje velesil. Ruski poslanik Sinovjev je imel daljši razgovor s sultanovim velikim vezirjem ter mu povedal, da ni izključeno prodiranje enega dela avstrijskih čet v Makedonijo. Veliki vezir je odgovoril, da to ni potrebno, ker sultan itak namerava ofenzivno nastopiti proti Bolgarom, če če bodo nadaljevali napadi. Sinovjev je od tega koraka resno odsvetoval.

» Avstrijsko-ograska armada na poti v Bosno. Iz Reke se poroča, da so ondi razširjene govorice, da pojda 79. pešpolk v kratkem v Bosno.

» Nemiri v Monastiru. Dne 7. t. m. so bili v Monastiru krvavi izgredi. Bolgarski napadalci so hoteli stolp smodnika razstreliti v zrak, a turško vojaštvo jim je to preprečilo. Prišlo je do cestnih bojov. Več oseb je mrtvih, mnogo ranjenih.

» Nameravani napad. V Pristini sta bila aretirana dva Bolgara (?), ki sta nameravala umoriti ruskega konzula Maškova v Mitrovici.

» Osem turških torpednih ladij je dobilo povelje krožiti ob bolgarskem obrežju po Crnem morju in opazovati gibanje Bolgarov.

» Francoska mornarica. Iz Pariza potrjujejo vest, da je mornariško ministertvo dalo v Toulon povelje, naj divizija francoskega vojnega brodograja odplove proti Solunu.

» Preki sod v Solunu. Oficijsno se javlja, da je bil v Solunu že 4. t. m. proglašen preki sod. Turška vojaška in civilna oblastva marljivo zasledujejo povzročitelje in sokrvice zadnjega atentata ter pri-

mejo vsako sumljivo osebo. V mestu semem je sedaj zavladal mir, trgovina in promet sta zopet otvorjena. Pri zadnjem napadu ni bil ranjen noben Avstrijec, kajti ubiti Trumpler je Svicar.

» Nemiri v Monastiru. Veliko vznemirjenje v tem mestu je provzročila vest, da nameravajo udreti v mesto vstaške čete. V reanici so našli le dve bombi pred mošejama. Krivca ter kakih 100 Bolgarov so prijeli. Vojaška posadka je pomnožena na 4 bataljone in 12 baterij.

» Solun (Saloniki ali turško Selanik) je glavno mesto solunskega vilajeta, ki obsega en del stare Makedonije in leži na zapadnem parobku gore Kordiadš ob termijskem ali solunskem zalivu, kjer se reka Vardar izliva v morje. Mesto ima sedež nadškofa ter 150.000 prebivalcev, med kojimi je več kot polovica Israelitov, ki so se v 16. stoletju iz Spanije tu sem preselili. Ostali del prebivalcev zastopajo Grki (50%), Turki (15%), Bolgarci, Srbi in Ciurarci (vsakih po 5%). Mesto je zidano po terasah ter nudi od morja slikovito panoramo. Ko je l. 1890. ogenj vpepelil Ghetto, je tudi sredina mesta jako vpešana. Ob morju so sezidane skora samo vile in ta del mesta se zove Kalamaria. Mesto ima podobo trikotnika, katerega ena stranica je obrežje, ki obstoji iz gnejsa; od tu se vzdiguje mesto po gori in zid, ki ga obdaja, tvori z Akropolis (turško: Jedi Kuk — sedem stolpov) tretji vrh trikotnika, koji grad so sezidali še Benežani. Zaliv varujeta dve trdnjavi, trdnjava na zapadni strani mesta se imenuje Platamona. V Solunu je 40 sinagog, ravno toliko mošej, 16 cerkva, grška in bolgarska gimnazija, trgovska šola in ljudske šole vseh narodov, ki stanujejo v Solunu. med njimi je tudi nemška ljudska šola z 200 učenci. Iz poznejše klasične dobe se je ohranil nad cesto, ki pelje od morja v mesto, lep slavolok Konstantina z marmornimi reliefi. Solun je poleg Carigrada najvažnejše pomorsko mesto evropske Turčije. Izvozuje se odhod mnogo žita na Angleško, Francosko itd. ter tobak, kojega skoro polovica pride v Avstrijo; poleg tega se izvozuje še bombaž, les, opij, koža, surova avila in drugo. » Avstrijo, sosebno » Trstom in z Dunajem, je Solun v jako živahni trgovinski zvezi. Iz Avstrije se dovaž v Solun: sladkor, kava, papir, volna in mnogo ličnega drobnega blaga. Solun, ki je bil 1246 pod bizantinske in 1423 pod benečanske oblasti, so l. 1430 vzeli Turki v svojo posest.

» Mej Rusijo in Francosko so nastale difference. Francoska sili na odločno posredovanje v korist Bolgarske in na odločen nastop proti Turčiji. V zvezi s tem je obisk bolgarskega kneza pri predsedniku francoske republike Loubetu. Rusija še noče slišati o posredovanju in radi tega vlada mej Rusijo in Francosko napetost.

» Sultan odpošlje v Petrograd posebno deputacijo, ki se zahvali ruskemu carju za pomiloščenje morlica Ibrahima.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Tatinska brata. Početkom avgusta leta 1902 depoldne je bilo na Klanou v Pirčevu hišo vlomljeno. Neka ženska je dopoldne videla tri moške okoli hiše hoditi, od katerih sta bila dva črno in eden rujavo oblečeni. Med tem, ko je eden za hišo izginil, legla sta druga dva v travo in stražila, da je mogel prvi izvršiti tatvino. Omenjeni dan je bilo pri Pirčevih več reči pokradenih, med drugim tudi nikelnasta ura z verižico, katero sta prodala brata France in Janez Tomšič, delavca iz Litije, nekemu posestniku v Moravčah za dve kroni. Ko ju je orožništvo zasledilo in odvedlo v zapor v zapor v Litijo, sta 12. novembra 1903 iz zapore ušla, in je Janez Tomšič seboj vzel erariju lastno suknjo v vrednosti 8 kron ter jo v Zatičini v neko listje zakopal. Sodni dvor je obsodil Janeza Tomšiča na deset, Franceta Tomšiča pa na šest mesecev težke ječe. — Polena s metalni. Iz Novakove gostilne na Senturški gori šli so dne 15. februarja zvečer štirje fantje Jan. Lomberger, Jožef in Miha Podgoršek, Janez Reberniki in Jaka Škerjanc z namenom, jih napasti. Prvi jo je naletel Janez Maleš, katerega so poslali tovariši v Novakovo krčmo po žganje. Ko so ostali fantje slišali zunaj vpitje, šli so za Malešem gledat in videli so, da se je ta z Rebernikom spoprijel. Da bi bili Maleša oprostiti, udaril je fant Kosirnik Rebernika malo od zadaj po životu, zdajci so jeli obtoženci na te fante metati polena in kmalu na to se zgrudi Maleš zadet na tla. Pri Jakobu Škerjancu se ni dalo dognati, da je polena metal, zato ga je tudi sodišče oprostilo; pač pa je obsodilo Janeza Lombergerja na štiri, Miha in Jožefa Podgorškega vsacega na pet, in Janeza Rebernika kot najbolj pri boju udeleženega na 14 mesecev težke ječe. — Pazite na otroke! Na otroka ni pazila Reza Marguč, mizarja rena iz Skotjeloke. Svoji triletni hčerki Ivani

je dovolila iti sami na čisto. Kmalu pride neki fantek povedat, da je Ivanka neka deklica v vodo pahnila, kjer je utonila. Pomniti je treba, da tebe Sora komaj petindvajset korakov oddaljena od Margubove hiše. Sodni dvor jo je obsodil na sedem dni strogega zavora. — Zaradi dekleta sta se sprla v Oepkovi gostilni France Dimic, posestnikov sin iz Križa, in Jože Letnar. Temu prepiru se je tudi vmešal brat Jože Dimic. Da bi pretep preprečil, je krčmar brata ven poglal in vežne duri zaklenil. A ta dva sta pred hišo čakala na Letnarja, ki je res kasneje smuknil skozi zadnja vežna vrata; takoj ga brata napadeta; Jože pa je po senčih z nožem obrezal. France ga je pa z neko rečjo po glavi udaril. Jože je bil obsojen na tri mesece ječe, France pa na 48 ur zavora.

Ispred kasalskega sodišča.

«Scherer» — oproščen. «Scherer» je bil ko li ciran. Poal. Scherer je njegov članek «imuniziral» s tem, da ga je dal v obliki interpelacije prečitati v državni zbornici. «Scherer» ga je zopet prinesel in bil iznova konfisciran, urednik Habermann pa obsojen v teden zavora in globo 100 K. Kasalski dvor je pri obravnavi Habermannove pritožbe obtoženca oprostil.

Wolf in njegova soproga, rojena Steptischneggova. V ponedeljek se je obravnavala pred dunajskim sodiščem tožba Wolfove soproge za ločitev zakona, ker jo je pretepal in se z drugimi pajdašil. Kakor je znano, je Wolfova soproga nagloma izginila iz Celja in je sedaj v Curihu v Švici. Pri obravnavi ste bili obe stranki zastopani po odvetnikih. Obravnava ni bila končana. O izidu bomo poročali. Za danes naj samo pripomnimo, da nam je pri tej stvari vedno v mislih oni narodni pregovor, ki pravi: »Bog že ve, zakaj kozi rog odbije!«

Stavkujoči zagovorniki. Stavka odvetnikov se je pričela v Lisabonu. Odvetniki nočejo prej nikogar in zagovarjat, do kler predsednik sodišča ne da zadoščenja odvetniku, kateremu pri obravnavi proti roparju Villanevi ni pustil nadaljevati govora in mu je zapovedal, da mora zapustiti dvorano.

Obravnava proti Humbertovim bo v Parizu v drugi polovici meseca julija.

Igranje s kvartami v sodni dvorani. V Brunšviku je stal pred sodiščem nek gostilničar, obtožen, da je dovolil v svoji gostilni igranje s prepovedanimi igrami »mavšelj« in loterijo s kartami. Glavna razprava pred sodiščem je bila zelo zanimiva. Da bi se sodišče prepričalo o nedolžnosti »mavšlja« brez asa, so je zagovornik z nekim v tej stvari strokovnjaško izobraženim natakarnjem vsedel za mizo in sta praktiško z igro dokazovala nedolžnost »mavšlja« brez asa. Sodnikom je ta praktiški argument zagovornikov tako imponiral, da so zatoženca oprostili.

Na smrt obsojen konjederec. Sodišče v Mitrovici obsodilo je na smrt konjedereca Dimitro Jovanovića, ki je umoril svojega pomočnika Dušana Jovanovića. Ssekuro preklal mu je glavo na štiri dele.

Zapuščina belgijske kraljice. Razprava o zapuščini ranjke belgijske kraljice Marije Henrijete že sedaj ni dogmata. Njena hči grofica Šefanija Lonyay zahteva od zapuščine 17 milijonov frankov. Grofica in njen soprog sta se s svojim svakom princem Filipom Koburžkim sporsuzumela, da nastopi princ tudi kot pravni zastopnik za Šefanijino sestro princezino Lujizo Koburško, ki po belgijskem in francoskem pravu ne more brez moža nobene pravekrepne stvari samostojno ukreniti.

Kotiček za liberalce.

⊕ Socialni demokratje so proglasili v »Rdečem Praporu« dr. Kreka za »znanstvenega in političnega harlekina« ter mu svetujejo, naj gre spat. »Slovenec« očitajo, da razširja »kugo črnega poneumnevanja po Slovenskem«. Nismo bili prav nič jezni, ko smo to brali, nam tudi nič ne škoduje.

⊕ Amerikanci našim liberalcem. Ameriška »Nova Domovina« piše: »Naj gnušnejši izmed vseh listov, kar se jih na svetu tiska, je »Slovenski Narod«. In pa tudi največji lažnjivec na celim svetu. Oni dan je pisal, da letajo okrog slovenskih župnišč v Ameriki trume nezakonskih otrok. Takih nesramnosti bi pričakovali le še v kakem »Plavčevem kevdru«, če vedo naši čitatelji, kje je to bilo. Elin namen temu listu in njegovim matadorjem je, da na najgrše načine črni in obrekuje vso duhovščino po celim svetu brez izjeme. Kako daleč od tega je neverni Anglež in Američan in kako on prezira in zaničuje s celo dušo tako pisanje, spričujejo nam dan za dnevom nešteti časniki. Angleži ti precej pove, da je znak najnižje blodnje in najnižjega mišljenja, če dela človek grde šale in dovčipe o duhovščini — there is no cheaper subject. »Literary Digest« zadnjič imenuje Zolo blaznega, ker je v svoji zadnji

knjigi opisoval francosko duhovščino kot dočela okuženo. Da, in blazni so naši slovenski odpedniki. In ta blaznost je njihov političen propad. Vprašamo, kateri narod more napredovati na strani osmrtenih vojn kov?»

⊕ »Katoliški vzor«. Pod tem naslovom »Slov. Naroda« prinaša zmes resnice in neresnice, iz katerih kot sklepe izvaja take nelogične kolobocije, ki nimajo ne nog ne glave. O delu pravi, da uči katoliška cerkev, da je manj vredno kakor nedelavnost in da ima veljavo samo kot »sredstvo proti politenosti«. Liberalci torej še starega katoliškega gesla: Moli in delaj! ne poznajo. Kako neumno je liberalno klobasanje, se vidi iz tega stavka: V srednjem veku se ni zahtevala dobrodelnost kot moralna dolžnost in pogoj lastne koristi, temuč kot pogoj za izveličanje duše. Liberalci torej izveličanje duše ne štejejo med moralne dolžnosti, in dobrodelnost ima pri njih veljavo le kot pogoj lastne koristi. To smo tudi mi že opazili pri dobrodelnosti liberalnih močnjakov.

⊕ Liberalne skrbi. Vedno imajo liberalci kakšne nepotrebne skrbi. Najprej so se osmešili z bojaznijo, da bodo škofovi zavodi zastupili celo ljubljansko polje in in nato bo seveda tudi vodovod okužen in posledica tega bo, da bo poginila cela Ljubljana. »Klerikalci« so dali liberalcem na to dober svet, naj pijejo le vino, in to jih je nekoliko potolažilo. A zdaj so začeli skrbeti za škofo, in sicer za one, ki šele pridejo. Škofovi zavodi bodo namreč ljubljanske škofo jako obremenili, in zato »Narod« v imenu vseh bodočih škofov bridko joka, kaj bo, kaj bo! Ljubljanska škofija bo trpela! Zato vzdihuje: »Da vlada tega ni premislila, je obžalovanja vredno. Dolžnost vlade je bila čuvati korist ljubljanskih škofov...« In dalje ga peče, da baje »žid« kupuje škofov les. No, trdka, ki kupuje škofov les, je krščanska, kar smo že večkrat povedali, a liberalci ne morejo umeti. Skrb za ljubljansko škofijo je pa tako ginljiva, da mora omečiti vsakega liberalca.

⊕ Nad Brežicami se hučuje »Narod«. Zakaj? Kar imenuje on tam izdajstvo, je popolnoma isto, kar so naredili kranjski liberalci v Trzinu in na Jesenicah.

⊕ Polimano marelo«, imenuje »Narod« »Slovensko zvezo«. Izvedeli smo, da hudomušneži imenujejo liberalni klub »polomljeno marelo«.

⊕ Dr. Slanc tarna v »Narodu«. »Mi Slovenci! — Mi smo še pod vlado skrivljenke, ki nas je uničevala in nas še uničuje.« Naj nam vendar pove dr. Slanc, kaj je njemu skrivljenka škodovala.

⊕ Jeza v »Narodni tiskarni«. V tukajšnji »Narodni tiskarni« vlada velika jeza na »Ježo«, ker je v njem »Žane z Iblane« o »Narodni tiskarni« to-le povedal: »Uzadi za ta nova naša hiša boma drukarija pustaul. Seveda morma zdej za ta drukarija mal puagitarat, zatu k imam že tulc mašin de ne vema kam iz nim, pa use na elektrika uštimane. Zdej seveda te mašine use stujeja, k sa lde tku naumn, da na prneseja nič za drukat. Sej nam je ena figa zatu, če mašine laufaja al pa ne, zato k se mašine tku še bl pršparaja, če pr gmah stujeja, ampak gmajšna ma pr tem ta narveč škode, ki ji za ubnučajne elektrike na dama nič zasluž, pol more pa gmajšna bl velike dauke pugervat. Če b blu u Iblan sej kej sluvenskh ferajnu, pol b že bla; k tak ferajni b mogli pstet use pr nam drukat, k je sam naša drukarija sluvenska. Pa nimama nubenga. Sulska matica, al kok ji že prauja, ni nuben sluvensk ferajn, k da u druga drukarija soje bukle drukat. Sokolsk ferajn je pa glih tku za ena figa. Pa sej sa tud ta druh ferajni in lde tku naumn, da nečja vrjet, de je sam naša drukarija sluvenska in de mama samu mi ta prau reht sluvenske bukle in druge rči za drukat. Sej še našmu derehtari na gre tu u glava. (Dr. Tavčar je dal svoje zbrane spise Kleinmayerju. Pojasnilo uredništva.) Naše cajtnge se že zadost šinfale čes tu in še šinfaja, pa se neče nubenga nič prjet. Zdej sma pa še ena druga viža pogruntal, de boma ldem uči ofnal. Sej sa mende bral, gspud »Ježo«, un dan u našh cajtnгах, kok sma use lpu notr naštel, kar sma u bugeime razšenkal. Če še tu nau nič nual, pol se bo pa zares za giftat. Ena vornga morma nardt u Iblan, de nam nau mogu usak u zehe hodt. Sej zdej sma začel pušten pumetat pu Iblan z našm cajtnгах. Še žabe sa nam začele pumagat šinfat.«

⊕ Interpelacija dr. Tavčar je va o »Gospodarski zvezi« je jako neljubo dirnila liberalne zavode. Čutili so, da je to sulica, katera, ko izgreši svoj cilj, se da vredi nazaj in utegne raniti nje same. In to se bo tudi zgodilo. Dr. Tavčar sam spoznava svojo nepremišljenost. Kakor je pri bolnici takoj začel »Naroda« retirirati, ko se je ost obrnila proti dr. Bleiweisru, tako izkuša zdaj oprati liberalne posojilnice. A to mu ne bo pomagalo, tem manj, ker je na Dunaju že itak znano iz izkušnje, da dr. Tavčarjevimi besedam manjka objektivnosti in je vse njegovo delovanje le izraz strankarstva.

Tedenski koledar.

Nedelja, 10. maja: 4. povelikonočna, Antonin šk.; evang.: Jezus obeta učenecm sv. Duha Jan. 16. — Ponedeljek, 11. maja: Mamert šk. — Torek, 12. maja: Pankracij m. — Sreda, 13. maja: Servacij šk. — Četrtek, 14. maja: Bonifacij m. — Petek, 15. maja: Sofija m. — Sobota, 16. maja: Janez Nepom. — Solnce izide 15 maja ob 4. uri 32 min., zaide pa ob 7. uri 21 minut. — Lunin sprem. — Ščip 11. maja ob 2 uri 16 m. popoldne. — Musica sacra v nedeljo, 10. maja: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri Missa Patriarchalis, zložil Don Lorenzo Perosi, alleluja z verzoma Anton Fierster, ofertorij »Javeni David« dr. Franc Witt

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Na Mont Blanc nameravajo zgraditi električno železnico. — Vestio odstopu nadškofa Stadlerja so popolnoma neresnične. — V Draždanih je taka vročina, da je 74 oseb za en dan obolelo na solnčarici. — Kongres nemških obrtnih društev. Včeraj se je začel na dva dni določeni kongres nemških obrtnih društev. Kongresa se udeležuje 42 obrtnih društev iz nemških pokrajin Avstrije. Navzoč je bil tudi minister za trgovino, baron Call, in več državnih poslancev. Minister za trgovino je pozdravil kongres z zagotovilo, da se vlada živahno zanima za istega. — Pravico ostati brez močesa sedaj dobile Japone. D selej so se po stari postavi morale omožiti do 36 leta, katera se pa do tedaj ni omožila, so ji »uradnim potom« preskrbeli moža. — Kuga tako divja v Indiji, da je zadnji teden umrlo na kugi 32.000 oseb. — Umor v blaznici. V blaznici Allenstern v Prusiji je neki blazni po noči ubil spečega paznika, ki zapušta vdovo z več nepreskrbljenimi otroci.

Samomora. Dne 26 aprila se je v neki gostilni v Beljaku ustrelil 37letni vinski agent P. Schweiger s Tirolskega. Vzrok neozdravljiva bolezen. — Zena železniškega čuvara v Smartnu pri Celovcu, Ana Feichter, je skočila dne 1. t. m. zjutraj pod vlak. Bila je takoj mrtva.

Denar v kosti. Pri neki operaciji v zavodu dr. Coulona v Ardenih na Francoskem se je dogodilo naslednje čudo. Leta 1870 je bil ondi ustreljen v nogo neki kočar. Odtrani so mu tedaj kroglico, ali na onem mestu je bila vedno oteklina, ki pa je postajala od dne do dne večja. In kočar nazadnje ni mogel več hoditi ter se je moral podvreči novi operaciji. In operirali so ga. V oteklini so našli bakren centimes. Doveda se, da je kroglica tedaj, ko je zadela moža, šla skozi njegovo denarnico in tako seboj potegnila v telo omenjeni denar. Denar so shranili v muzeju v Bazeiles, bolnik je pa izven nevarnosti.

Brez sledu izginilo je meseca aprila na Angleškem 26 mož in 14 žensk. Vseh oseb je letos na Angleškem nenadoma izginilo 122. Tudi lani je bilo mnogo takih strivnostnih slučajev.

Smrtna stava. Pri Dolenji Tuzli se se je t: dni zbrala kmečka družba, ki je po tam običajni stari navadi pila žganje. Nekdo izmed družbe nagajal je navzočemu Hemdžiju Remetu iz Gračanice, da ne prenese veliko ruma. Nato se je Remeta prišel hvalliti, koliko da lahko izpije, ne da bi postal pijan. Nagajivcu je pa rekel, da si upa za stavo izpiti na dušek 4 stekleničice ruma jedno za drugo in brde še šel 100 korakov daleč, ne da bi se zibal. Stava je bila takoj sklenjena za pet goldinarjev. Remeta je res izpil 4 stekleničice ruma, kakor je bilo v stavi dogovorjeno, in je tudi pričel korakati. Gledalci so mu ploskali. Toda ni še prišel do cilja, ko se je zazibal in se zgudil na tla. Iznenadena družba je hitela k njemu, toda bilo je prepozno, ker Remeta je bil že mrtev.

Z ženo in otroci prišel k vojaškim vajam. Te dni je prikorakel v praško vojašnico k vojaškim vajam neki rezervnik, ki je pa pripeljal seboj v vojašnico tudi svojo ženo in šest otrok. Otroci so se jokali, da nimajo ničesar jesti, ako ostane oče pri vojaki. Vojaška oblast je dovolila, da se je temu rezervniku odložila vaja za nedoločen čas, in z jasnim licem je zapustil rezervnik s svojo ženo in otroci vojašnico.

Blazni oče prerezal sinu vrat. Kmet Ivan Aslamazov v vasi Bajandur je svojemu šele 7letnemu sinčku na cerkvenem pragu z ostrijem nožem prerezal vrat. Morilca so prijeli. Preiskovalnemu sodniku je dejal, da je sinčka daroval Bogu, češ da je bil bolan in da se mu je v sanjah prikazal Bog in mu rekel: »Ivan, povrnil ti bodem zdravje, in ti bodeš dobil sina. Kadar bo pa star 7 mesecev, mi ga daruj.« In Ivan je v spanju obljubil daritev. Ravno na dan, ko je otrok bil star 7 mesecev, je oče, kateremu se je očevidno zmešalo, svojemu sinu prerezal vrat.

Izseljevanje iz Hrvatske. O 11. januarja 1901 do konca septembra 1903 se je iz Hrvatske izselilo 48.161 oseb, torej dva odstotka prebivalstva. To govori cele knjige o razmerah na Hrvatskem.

Mati hotela umoriti hčer. V Parizu je policija prišla ločeno soprogo nekega francoskega štabnega častnika. Nekega krovca je ta ženska nagovarjala, naj umori njeno hčer. Zgovorila se je z njim, naj ob določeni uri pride k Mirabeauvejem mestu, kjer mu bode kot predplačilo izročila 100 frankov. Krovce je res prišel k sestanku, toda prej je obvestil policijo, ki jo je v trenutku, ko je dala krovcu izgovorjenih 100 frankov, aretirala. Pri policiji je žena nameravani zločin takoj obstala, ter dejala, da sovraži svojo hčer iz prvega zakona za to, ker je imela z njenim možem ljubavno razmerje. Njena družina je ena najimovitejših na južnem Francoskem. Morilni načrt je bil tako natančno izdelan, da je kaka zmedenost pameti izključena, toda kljub temu zdravniki dvomijo, da bi bila pri pravi pameti.

Oče desetih vojakov. Te dni je bil deseti sin sodnijskega kancelista Rataja v Bloviu potrjen k vojakom. Rataj je star 93 let, bil je trikrat oženjen in je oče 36 otrok.

Zopet žrtev Monte Carla. Pri Monte Carlu je skočil v morje neki Josip Bruck iz Kolina ob Renu. Zsigral je v ondtni igralnici vse svoje premoženje 80.000 mark.

Se eno sredstvo proti jetiki. Berolinski kemik Schneider je na svojem potovanju po Avstraliji zasledil, da v onih krajih, v katerih uspevajo rastline entalipse, ni jetičnih ljudi. Vsled nadaljnjih opazovanj je prišel do zaključka, da se mnogo bolnikov, ki se gre zdraviti v one kraje, ozdravi. Ko se je vrnil v Berlin, priobčil je Schneider svoja opazanja profesorju Sommerfeldu in oba učenjaka sta iznašla novo metodo zdraviti jetične ljudi. S tem novim načinom zdravljenja se baje od 100 bolnikov ozdravi 60. Bolniki morajo vstrajati dan in noč v atmosferi, polni pare, katero proizvaja entalipsovo olje, pomešano z ogljem in neko drugo primesjo.

200.000 ameriških Hrvatov je podalo protest proti politiki dunajskih in budimpeštanskih državnikov, posebno pa protest proti nastopanju mažaronov na Hrvatskem.

Od matere in bratov umorjen. V Hueyatnu je umorila vdova Azor v družbi s svojima mlajšima sinoma starejšega sina, s katerim je bila v prepiru radi kosa zemlje. Nečloveška mati in njena dva sina so napadli starejšega sina, ko je spal in so mu razbili glavo. Vsi trije morileci so že zaprti.

Sprememba posestva. Ob vogalu Kolodvorske ceste v Spodnji Šški stoji hiša g. Karola Jančigarija je kupil vinski veletržec g. Viktor Bolaffio za 20.000 kron.

V Krko skočila in utonila je 26 etna kočarjeva hči Terezija Žabkar iz Malene, ker ni dobila službe. Bila je že dalje časa bolna na duhu.

Laški vojniki žepni tatovi. Redarstveni urad v Milanu je že dlje časa na delu radi prepogostih žepnih tatvin, dogodivših se v milanski stolni cerkvi. Minolo nedeljo je ta urad ukrenil potrebno, da bi zasačil družbo žepnih uzmovičev. Štirje karabinerji in ravno toliko detektivov je zasedlo določena mesta in res se jim je posrečilo, da so zasačili tatinsko druhal. Do tu ni nič takega, kar se ne bi dogajalo tudi po družih večjih mestih. Novo pa je to, da so omenjeni redarstveni organi zasačili na »delu« tri — laške vojake v uniformi! Dva spadata k »bersalierjem« in en k navadni pehoti! Ljudje krajejo sicer tudi drugod, ali posamično ali v družbah, toda vojaki v uniformah organizirani v družbi tatov po cerkvah — to je vsakako specijaliteta italijanskega kraljestva!

Lakota v Italiji. Beda po mnogih krajih Italije je ravno letos grozna. Italijanske novine govore naravnost o lakoti. Niti najplodnejši kraji nimajo toliko, da bi se prehranjali. To goni ljudstvo v zločine in v spopade z javnimi organi, v katerih je že posprečilo mnogo ljudi. V Rimu pa se vrše sijajne parade in slavi šumne orgije italijanska — megalomanija.

Društva.

(Slov. katol. akadem. društvo »Zarja« v Gradcu) si je izvolilo pri I. redn. obč. zboru v letnem tečaju sledeči odbor: Predsednik: fil. Franc Kolenec; podpredsednik: tehn. Rud. Podkrajšek; tajnik: fil. Josip Malnar; blagajnik: fil. Anton Detela; gospodar: fil. Anton Rabuza.

(Dolenjsko pevske društvo v Novem mestu) priredi pevski večer s plesom dne 9. maja 1903 v čitalnični dvorani v Novem mestu. Vspored se dobi v dvorani. Početek točno ob 8 uri. Zvečer. Prost pristop imajo društveniki »pevskega društva«, društveniki »Čitalnice« in »Dolenjskega Sokola« ter po njih vpeljeni gostje proti vstopnini 1 K, dijaki

pa 30 h. Vstopnice se dobivajo na dan veselice od 7. ure sveder dalje pred dvorano. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Darovi.
Za Jeranovo dijaško mizo: Gosp. Ant. Kukelj, župnik v St. Juriju pri Kranju mesto venca na grob pokojnega župnika g. Jos. Kerčona, 10 K.
»Za Marijanišče«: Gosp. Ant. Kukelj v isti namen 10 K.
Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 9. maja. Vlada se bo v kratkem obrnila do večjih parlamentarnih strank z zahtevo, naj pospešijo rešitev nagodbe in rešitev carinskega tarifa ter ji zagotove večino. Vlada bo strankam zagrozila, da sicer zaključki državni zbor, ali ga pa razpusti.

Reka, 9. maja. Tukajšnji pekovski mojster Loos je ušel z neko deklo v Ameriko in vzel seboj 60.000 K. Svoji ženi je pustil 30.000 K.

Monakovo, 9. maja. Tu se splošno razpravlja o velikem škandalu, katerega je bavarski princ Ruprecht napravil svoji ženi. Princ ima zvezo s hčerko enega prvih grofov. Sedaj ga je princ-regent poslal na potovanje, pri katerem ga mora spremljati njegova žena.

Skoplje, 9. marca. Na nekem tajnem shodu so Turki sklenili pomoriti vse kristijane, kakor hitro pade prva bomba.

Monastir, 9. maja. Tu se boji na cesti ponavljajo. Udeležujejo se boj tudi ženske. V bližini Monastira so vse kristijanske prebivalce neke vasi Turki poklali.

Dunaj, 9. maja. Na vseučilišču je danes prišlo do sličnih izgrediv, kakršni so bili pretekle dni na tehniku. Ko so prišli na vseučilišče člani katoliškega društva „Rudolfinum“ z barvami in čepicami, so piskali nemškonaacionalni dijaki in upili: „Čepice doli!“ Trgali so katoliškim dijakom čepice. Služabniki so zaprli vrata avle. V avli so ostali katoliški dijaki in del nemškonaacionalnih dijakov. Nemškonaacionalni dijaki, ki so ostali zunaj, so naskočili vrata in jih hoteli razbiti. Pobili so več šip. Mej dijaki se je razvil strahovit boj. Dva dijaka sta bila tako ranjena, da so ju morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico. Došlo policijo je nemškonaacionalno dijaštvo napadlo. Prišel se je boj mej dijaštvom in policijo, ki trajal toliko časa, da ni bila policija odpoklicana. Nato se je dijaštvo razšlo.

Listnica uredništva:
Litija: Notica je priobčena v št. 102, v novicah iz Smartnega pri Litiji.

Dunajska borza
dné 9. maja.

Skupni državni dolg v notah	100.75
Skupni državni dolg v srebru	100.50
Avstrijska zlata renta 4%	121.20
Avstrijska krona renta 4%	101.10
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	83.50
Ogrska zlata renta 4%	121.30
Ogrska krona renta 4%	99.55
Ogrska inv. renta 3 1/2%	92.35
Avstro-ogrsko bančne delnice	16.23
Kreditne delnice	66.70
London vista	239.77 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	117.10
20 mark	23.43
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	95.20
C. kr. cekini	11.32

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji tlačni tlak 746.0 mm						
Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm.
8. 9. zveč.		726.6	16.8	sl. jzah.	dež	
9.	2. jut.	722.8	12.6	sl. jzah.	oblačno	6.9
	2. popol.	731.7	17.1	sr. jzah.	pol. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 18.2°, normale 13.1°.

Tržne cene v Ljubljani
dné 9. maja.

Goveje meso I. v. kg	1.32	Pšenica . . . 100 kg	17.00
Teleče meso . . .	1.40	Rž	14.00
Prasiče . . . sveže	1.60	Ječmen . . .	14.50
Koštrunovo meso . .	1.00	Oves	15.00
Maslo	2.80	Ajda	18.00
Mast prasiča . . .	1.90	Proso, belo, . .	18.00
Slanina sveža . . .	1.70	Koruza	15.00
prekajena . . .	1.70	Krompir . . .	5.60
Jajce, jedno . . .	1.18	Drva, trda, m³	7.80
Mleko, liter . . .	1.18	mehka, . . .	5.50
Piščanec	1.40	Seno, 100 kg i.	7.60
Geloh	50	Slama,	7.00
Fizol, liter . . .	24	Pšenična moka št. 1	27.50
Grah,	40	Koruza	2.00
Leča,	30	Ajdova . . . št. 1	36.00

Na prodaj

sta po nizki ceni zaradi odpotovanja 2 omari in 2 postelji z vso opremo v Ljubljani, Zalokarjeve ulice št. 10.

Lepo solnčnato stanovanje

s tremi sobami in pritliklinami ter z uporabo vrta se dá s 1 avgustom v najem.
Kuhnova cesta 23, I. nadstr. 607 3-2

Dražba.

Na Laborah pri Stražišču, okraj Kranj, prodalo se bo na prostovoljni dražbi dné 19. in 20. maja t. l. naslednje: hiša v Kranju št. 121, na Laborah in v Drulovki tri hiše z vrtom, potem veliko njiv, travnikov in gojzdvov.

Več se izve pri posestniku Jan. Stare na Laborah. 648 2-1

Poziv na naročbo
Vodnikove sohe.

Ker se je izrazila želja, da naj bi dal izdelati, kot pendant k sedaj narejeni Prešernovi sohi, tudi soho Vodnikovo v velikosti 42 cm, stvar pa precejšnjo žrtev zahteva, vabim uljudno k naročbi na isto.

Ako se oglasi vsaj 50 naročnikov, pripravljen sem soho oskrbeti.

Doprni kipi: Jurčič, Levstik, Slomšek in Vodnik v velikosti 25 cm, brez podstavka bodo v kratkem dogotovljeni.

Naročila sprejema 650

Jernej Bahovec
trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 42.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)
je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenečnimi uspehi izkušena in z jamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.
Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu 274 (40)

Vaso Petričič-u.
V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v Ljubljani, A. Ranf v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Najbolja izbira za krojače in šivilje!

M. Žargi
Ljubljana, sv. Petra cesta 2
(nasproti frančiškanske cerkve)

S početkom 9. t. m. nahaja se najboljša izbira raznega lišpa svila, krepin gumbov in druge spadajoče stvari izborna zaloga kravat, nogavio, rokavio vsakovrstnega perila, srajc, ovratnikov, predpasnikov itd.

648 3-1

Največja izbira za krojače in šivilje!

Dobro navadno vinsko žganje za delavce

liter za 28 kr.

641 5-1 (zunaj mesta), ter fini špirit us po najnižji ceni se dobi pri

M. Spreitzer-ju
Ljubljana, Stari trg.

Otvoritev nove trgovine!
Uljudno naznanjam, da bodem z 11. t. m. otvoril v Šiški, ob glavni cesti poleg cerkve, hišna šte. 2 (v hiši gosp. Seidel-na)
špecerijsko trgovino
in prodajo moke na drobno in debelo.
Her mi je na tem, da p. n. odjemalce vseskozi zadovoljim, bodisi glede kakovosti blaga, bodisi glede nizkih cen, upam, da bode p. n. slavno občinstvo moje dobro voljo upoštevati, ter moje prizadevanje postrežati z najboljšim in najfinjšim blagom, podpirati z najmnogobrojnejšim obiskom.
U nadeji, da mi izkažejo p. n. odjemalci svojo naklonjenost, bilježim z odličnim spoštovanjem
646 12-1
Makso Laurenčič.

„The Gresham“
zavarovalnica za življenje v Londonu
podružnica za Avstrijo:
Dunaj, I. Giselastrasse 1
v družbeni hiši.
Aktiva družbe 31. decembra leta 1901 K 190,871.731.—
Letni dohodek na premijah in obrestih v letu 1901 „ 31,555.292.—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za vzvratna nakupila itd. od družbinega obstoja (1848) „ 426,999.043.—
Tekom l. 1900 je izdala družba 5718 pogodb o kapitalu „ 50,727.262.—
Za specielno varnost avstr. zavarovancev je vložila „The Gresham“ do 31. decembra l. 1901 že vrednostnih papirjev v zneku
nom. Kron 23.037.438.10
pri c. kr. državni osrednji blagajni na Dunaju. 647 12-1
Načrte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba zavarov. pogodbe, kakor tudi ponudbene obrazce daje brezplačno glavno zastopstvo v Ljubljani pri
Guidonu Zeschko.

V nobenem slovenskem domu, zlasti ne v slovenskih društvenih dvorinah se ne sme pogrešati
Prešernove sohe
Ista je uzorno delo, izdelana v velikosti 42 cm, ter stane samo 7 Kron.
Doprni kip
Janko Kersnika
25 cm velik, brez podstavka, za 3 Krone.
V velikosti 22 cm po K 1.80 — s podstavkom — kipca
Simona Gregorčiča in Jenko-ta.
Zabojčke računim za lastno ceno.
Vsa čitalniška, bralna, ognjeglasna in druga društva opozarjam na ugodno priliko, da okrasé svoje domove z domačimi umotvorji, in vabim prav uljudno k naročbi
Jernej Bahovec
trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami
645 3-1
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2.

Angeljnovo milo
Marzeljsko (belo) milo

Zajamčeno čisto jedrno (Kern-) milo!

z znamko
449 104-12

sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.
Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann
izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Zdravilnica in vodozdravilnica
Kamnik na Kranjskem.
Krasna gorska lega, milo podnebje, ni ve-
trovno. Zdravi se z vodo na vse načine,
solne in zračne kopeli, tudi z ogljikovo
kislino se zdravi, z masažo, telovadbo in
elektriko.
Zmerne cene. — Začetek sezone 15. maja.
Prospecte pošilja vodstvo.
476 10-5
Zdravnik voditelj:
Dr. Rudolf Raabe.
Za dobro idočo stavbeno in s
cerkveno umetnostjo se bavečo

večjo obrt
v sredini Spodnjega Štajerja se radi
razširjenja iste sprejme tihi
kompanjon
(kateri ni treba, da bil strokovnjak)
s 16.000 do 20.000 K kapitala. Do-
tični prevzame lahko knjigovodstvo.
Vloženi denar je popolnoma osiguran.
Ponudbe pod šifro „Podjetnost“ na
upravnishvo „Slovenca“. 586 3-2

Latinska maša
po motivih Gregorija Riharja za mešan
zbor zložil
Ign. Hladnik
Op. 46.
Cena partituri in 4 glasov 3 K, posamni glas 30 h.
po pušti 10 h več.
Dobi a se v Katol. bukvarni in pri Schwent-
nerju v Ljubljani in pri skladatelju v Novem
mestu.
V maši so porabljene motivi najlepših Riharjevih
pesmi in je prav lahka. 575 5-5

MATKO ARKO
LJUBLJANA (semeniščno poslopje)

491 3 priporoča največjo zalogo
otročjih vozičkov
od gld. 3-50 do najfinejših angleških.
Žimo in morsko travo
za matrace, po najnižji ceni.
Košarice, jerbace, škafe itd.

Prostovoljno se prodaja
novo zidana hiša
z obsežnim vrtom na Vodovodni cesti št. 171.
V hiši je tudi gostilna.
Več se izve pri lastniku istotam. 552 3-3
Skoro nova lična, pritlična
hiša,
v kateri je petero stanovanj, se radi prese-
litve ceno prodaja.
Več se izve pri lastniku, Ravniharjevo
ulice št. 9. v Vodmatu. 606 2-2

Lep trgovski lokal
prostornim skladiščem, kletjo in stano-
vanjem z pripadki je v Trebnjem na
najlepšem prostoru nasproti farne cerkve
takoj za oddati. 629 2-2
Več izve se pri Ivan Liningerju v Ljub-
ljani Rimska cesta št. 6.

Edina zaloga tovarn za čevlje
D. H. POLLAK & Co na Dunaju.
Udano podpisana si usojam naznaniti p. n. občinstvu in prečastiti
duhovščini, da imam v zalogi bogato izbiro vseh vrst
čevljev za gospode, gospe in otroke
— ter raznih čevljev za šport. —
Da se obvaruje pred manj vredno konkurenco, naj vsakdo natančno
pazi na tovarniško znamko, ki je vtisnjena na podplatu.
Proseč za prav številni obisk se priporoča s spoštovanjem
1408 12-11
Julija Šfor, Imeljteljica.
Le Prešernove (prej Slonove) ulice št. 5, Ljubljana.
Zunanja naročila se izvrše točno in najbolje.

Med. dr. Jos. Traub-a želodčni prašek
Gastricin
zdravniško poskušen in potrjen.
Na tisoče ljudi se mora zaradi raznih bolezni v želodcu in črevah držati
stroge zmernosti v jedi in pijači, kar jim greni življenje. Kdor rabi dr. Jos. Trauba
želodčni prašek Gastricin, njemu taka dijeta kmalu postane brezpotrebna. Bolniki,
kateri se želé uvrstiti po obilnejši rabi hrane, to po Gastricinu popolnoma dose-
žejo. Gastricin takoj pokaže učinek pri zgagi, pehanju, napenjanju, pri bolečinah
v želodcu, pri krčih, bljuvanju, glavobolu usled prebavljanja; ako se pa rabi
dalje časa, odstranja tudi zastarane bolezni v želodcu in črevah, kakor nobeno
drugo sredstvo. — Gastricin ni čistilo, a vendar vrejuje telesno potrebo. Več
povedo prospekti. — Gg. zdravnikom pošiljamo poskušnje.
V Ljubljani je naprodaj pri M. Mardetschlager-ja lekarni pri orlu in drugje.
Glavna zaloga je v lekarni Salvaor v Požunu.
Na debelo po medicinskih drožerijah.
Velika škatla 3 K, mala škatla 2 K, franko 20 in rekomand. 45 h več,

Oglas.
Največja sedaj razširjena
zaloga najiminitnejših in naj-
boljših poljedelskih 3 novimi iz-
najdbami patentiranih
strojev
kakor: mlatilnic, slamoreznic,
žitočistilnic, stiskalnic za sadje
in grozdje, veternic, gepeljnov
i. t. d. se nahaja pri
Juanu Homatič
v hiši št. 31 na Dunajski cesti
t. j. na dvorišču mitnice,
Zaloga imenovanih strojev
je tudi v Radovljici pri gosp.
Franc Horošinu.

Prostovoljna razprodaja.
Prostovoljno se razprodajo v Ljubljani hiša v Kolodvorskih ulicah, v kateri se
nahaja več let prav dobro obiskovana gostilna, gospodarska poslopja, njive, travniki in
gozdi.
Nekatere parcele so vsled svoje ugodne lege pripravne za stavbišča.
Hiša je pripravna tudi za vsako drugo obrt.
Plačilo po dogovoru.
612 3-2
Pojasnila v pisarni g. dr. Albina Kapus, odvetnika v Kolodvorskih ulicah št. 35.

Obvestilo.
Podpisani vljudno naznanjam, da sem
prevzel
pekarijo
pri gospodu ZORMANU v Spodnji Šiški,
kjer bom izvrševal v popolno zadovoljnost vsa v to stroko spadajoča navadna in fina dela, po-
sebnost vsakovrstne pogače za ženitovanjske in druge prilike, kakor tudi pletene struce, lepa
srca, na zahtevo tudi jako fino izdelanega cesarskega orla, jako primerno darilo za osebe vo-
jaškega stanu itd.
Vsled tega se najtopleje priporočam za mnogobrojna naročila, zagotavljam najsolidnejšo po-
strežbo, ter beležim
z odličnim spoštovanjem
Josip Aibel.

MATTONLEV
GIESSHÜBLER
alkalična kislina
je
najboljša mizna in osvežu-
joča pijača, 38 17
katera je preskušena pri
kašlju, vratnih boleznih, želod-
čnem in mehurnem kataru.
Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospecti zastoj in franko.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v
Ljubljani.

Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov
Alozij Večaj
Ljubljana, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki stradon št. 9
priporoča slav. občinstvu in preč.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih
pečij in štedilnih ognjišč
kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 36 62-19
Lastni izdelek.
Ceniki franko in brezplačno.

Stanovanje, kopelj in hrana na dan od 5 K
dalje. Do konec maja in od 1. septembra da-
lje še ceneje.
Zdravilišče Krapinske
Toplice na Hrvaškem
Sezona od 1. maja do konca
oktobra.
Obisk 1. 1902: 4567 oseb. Od zagorske železniške po-
staje „Zabok Krapina Toplice“, jedno vožno uro.
Od 1. maja vozi od te postaje redno omnibus. 30° do
35° R gorki akrotovalec je jako zdravilen zoper pro-
tin, trganje v členkih, ishias, neuralgijo pri kožnih
boleznih in ranah, pri morb. Brighti, mrtvoudnosti,
raznih ženskih boleznih. Veliki basini, banje, posebne
kopeli in pršne. Lepo vravnani prostori za potenje
masažo, elektriko; zdravilno gimnastiko. Lepa stano-
vanja, dobre in cene ravstavracije, stalna godba;
velik senčnat park in sprehodi, igrišče itd. Topliški
zdravnik dr. Masi. Brožure v vseh knjigarnah. Pros-
pekte pojasnila daje
vodstvo toplic. 5-3

Maltoferrochin
Malto-China-Malaga vino z železom.
Maltochin, China-Sherry
1/2 steklenica K 3 —; 1/2 steklenice 1 K 6h;
MALTO-CONDURANGO
Malto-Pepsin
1/2 steklenica K 4 —; 1/2 steklenice K 2,20.
Po naravnem vrenju z dostavkom drožij južnih
vin z najboljšim ječmenovim sladom naprav-
ljena neprekosljiva dijetetična vina
Od zdravniških veljakov kot najboljša spo-
zna na. Mnogo priporočilnih pism zdravnikov
Prva odlikovanja v Parizu, Pragi, Bruslju,
Amsterdamu in nedavne na dunajski raz-
stavi pijač. 334 12-8
Naprodaj v vseh lekarnah
MALAGA - SHERRY - VERMOUTH
sladni samotok, kar najceneje.
Ceniki in vzorci na željo franko.
Prvo vinsko vrenje in hramovje
SVATEK & Co.
Praga-Smihov, nasproti zahodn. kolodv. 851.

Zobozdravnik med. dr. E. BRETL

v Ljubljani

se je za stalno preselil v
Filipov dvorec
na ogel Špitalskih ulic zraven
Franciškanskega mostu,
uhod za vodo.

644 3-1

Naznanilo.

Zaloga Puntigam-skega piva v Ljubljani vsem p. n. odjemalcem uljudno naznanja, da se je 3 današnjim dnem preselila s pisarno na Marije Terezije cesto števil. 16 po domače „na Pergeš“ preje Hošenina, od koder se bode od danes naprej razpečevalo pivo, ter tudi vsa naročila sprejela

Zaloga Puntigam

v Ljubljani, dne 9. maja 1903.

649 2-1

„SLOVENEČ“

se prodaja

doslej v naslednjih ljubljanskih
tobakarnah:

Blaž N., Dunajska cesta 12.
Brus Maks, Pred škofijo 12.
Dolenc Helena, Južni kolodvor.
Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2.
Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52

Montinit, pritrjevalno sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd., priporoča gg. kamnosekom in ključarskim mojstrom tvrdka BRATA EBERL, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Franciškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 27 11-9

v najem se odda

hiša

na Javorniku s petero stanovanji stoječa pri cesti, pripravna za kako obrt. Par streljajev proč se bode gradila nova železnica. — Več se izve pri lastnici Mariji Peternel štev. 52, pošta Javornik, Gorenjsko. 596 3-2

Za Marijin mesec maj in
praznike Matere Božje priporočamo

Janez Pogačnik:

Dvanajst Marijinih pesmij

za mešan zbor.

Cena partituri 50 kr., posameznim glasovom 10 kr.

Katol. Tiskarna v Ljubljani.

Pristno vino.

Da ustrezam vinskim producentom svoje župnije in pa velečenjenim odjemalcem, ki iščejo stanovitnega in zanesljivega vina, izjavljam, da sem pripravljen med obojmi posredovati. Zdole imajo srednjo lego in so bile radi tega lani obvarovane pozebe. Zato se je v njih produciralo mnogo dobrega belega in rdečega vina. Cena najboljšim vinom je 11-14 krajoarjev. Postaja je Videm ali Brežice, pošta pa: Videm ob Savi.

Alojzij Šoba,

župnik na Zdolah.

636 3-2

Hoteli, kavarne in gostilne, ki so naročene na „Slovenca“:

Belca pri Dovjem: Potočnik Fr., gostilna.
Begunje nad Cirknico: Bonač Anton, Svirgelj Anton, J. Meden, gostilne.
Beričevo pri Dolu: Gradljan, gostilna.
Bled: Hotel Petran, Wester, Černe Mihael, Wuherer Jos., gostilne.
Bistrica pri Št. Rupertu: Z. Jc Anton, gostilna.
Boh. Bela: Mužan Valentin, Zupan Iv. in Ropret Jera, gostilne.
Boh. Bistrica: Arh Franc in Mencinger J.; Ravhek ar Josip, gostilne, Ažman, restavracija.
Borovnica: Fortuna Val. in Kobi Anton, Fran Svirgelj (Breg), Lebez Ivan, Suhadolnik Marija, gostilne.
Brezje, Gorenjsko: Finžgar Jos. in Gabrijeljčič Ant., gostilni. Lavrenčič Pavl, gostilna „pri Rozmanu“.
Brod pod Sm. goro: Bitenc Jož., gostilna.
Celje: »Narodni dom“ (Fr. Lajovic).
Cerklje p. Kranju: Ahlin Janez, gost.
Cerkno, Goriško: Lahajnar Ant., gost.
Cirknica, Notr.: Korde Ivan in Meden Miroslav, gostilni, Anton de Schiava, restavracija.
Čatež p. Vel. Loki: Urbančič A., gost.
Črnivec pri Radoljici: Kocijančič Fr., gostilna.
Črnomelj: Franc Jerman, gostilna.
Dedendol pri Višnjigori: Omahen Mih., gostilna.
Dobropolje: Kmetijsko društvo.
Dolenja vas pri Ribnici: Mrher Ign., gost.
Dole pri Litiji: Novak Ivan, gost.
Dunaj: Café »Goldene Kugel« IV. okraj, Café »Mozart«, III. okraj, in »Arcaden-Café«, I. Universitätsstrasse, Carl Zobls »Café Beethoven«, I. Universitätsstrasse 11., Kavarna Muhič IX. okraj, Porzelangasse, Café »Wiene«, I. Franzensring.
Gorica: Kavarna Schwarz, Kavarna »Central“.
Gorje Spodnje pri Bledu: Zrimc Janez, Jan Vinko, Jan Marija, gostilne.
Gradec: Kaube Fran, restavracija.
Grapče: Miha Zalokar, gostilna.
Grosuplje: Košak Fran, gostilna.
Gor. Otok pri Mošnjah: Brinšek Jakob, gostilna.
Gozd Kranjska gora: Blankuš Pavl, gostilna.
Horjul: Cepon Janez, gostilna.
Hraše p. Smledniku: Burger Ant., gost.
Hrušica pri Jesenicah: Noč A., gostilna.
Idrija: Casino »Idrija«, Kavčič Fran, kavarna, Kos Josip, gostilna.

Ihan p. Domžalah: Sojer Karol, gostilna.
Jageršče p. Cerknem: Tušar Fran, gost.
Javornik: Noč Mihael, Zumer Anton, gostilni.
Jesenice, Gorenj.: Frjan Ivan, restavracija, Vilman Fran, Višnjar Karol, Hrovat Marija, »pri mesarju«, gostilne.
Kamnik: Friedl Ivan, hotel, Vanossi Jos., kavarna, Žerovnik Pet. pri »Sokolu«, Jerala Alojzij, gostilni.
Kandija pri Nov. mestu: Jakše Janez, Zorc J., Pintar Alojzij, gostilne.
Kompolje p. Dobropoljeh: Mustar Fran, gostilna.
Kostanjevica: Zalokarjeva gostilna.
Kozarišče pri Staremtrgu: Pianekci Jan, gostilna.
Kranj: Kavarni Jäger in Kreuzberger, Fran Sumi in Golob Mat., Franc Jezeršek, gostilni. Mavrilij Mayr, pivovarnar, hotel »Nova pošta«. Hotel »Stara pošta“.
Kropa: Magušar Jurij, gostilna.
Kranjska gora: »Pri pošti«, »Razor«, hotela, Blenkuš, Slavec, Razinger, gostilne.
Ljubljana: Kavarne: »Austria«, »Europa«, »Valvasor«, »Casino«, »Eggia«, »Mercur«, Jos. Kramar, Ant. Albert; hoteli: »Prislonu«, »Lloyd«, Iv. Grajžar, južni kolodvor; pivarne: Auer, Perles, Hafner; gostilne: »Novi svet«, Marije Terezije cesta, »Pri mlinskem kamnu«, Sv. Petra cesta, »Pri zvezdi«, Cesarja Jožefa trg, »Pri roži«, Židovske ulice, »Pri zlati ribi«, Špitalske ulice, »Pri Stefanu«, Franciškanske ulice, »Katoliški dom«, Turjaški trg, »Rokodelski dom«, Komenskega ulice, Delavsko konsumno društvo, Elizabeta Jurkovič (»pri Kolovratarju«) Pred škofijo, Marija Barborič, Sv. tega Petra nasip štev. 5, Franc Krvarič (»pri Figovalcu«), Dunajska cesta, Mar. Ahlin, Karlovska cesta štev. 28, August Zajc, Rimska cesta štev. 4, »Pri Kamenčanu«, Karlovska cesta štev. 4, gostilna Dachs, Florijanske ulice štev. 33, M. Škof, Rečne ulice štev. 8, Ivana Susteršič, Sv. Petra cesta štev. 15, Ivan Cinkole, Kopitarjeve ulice štev. 4, gostilna »pri Jurju«, Poljanska cesta, Lovro Česnovar (»pri starem Tislerju«), Kolodvorske ulice, Elizabeta Černe, Hil-

šerjeve ulice štev. 14, Jakob Zabukovec, Breg, Josip Boštijančič (»pri Pepetu«), Kolodvor. ulice, Ant. Kocmur, Poljanska cesta štev. 9, Jos. Dermastja (»pri Kamnarju«), Vodmat, Zaloška cesta štev. 3, Terezija Omejc, Karlovska cesta štev. 32, Marija Stele (»pri belem konjčku«), Poljanska cesta štev. 26, Rudolf Tenente, Gradaške ulice štev. 10, Ana Cuzak, Poljanska cesta štev. 48, »Narodna kavarna«, »Pri avstrijskem carju«, Nežika Kralj Sodniške ulice, Peršin Matija na Rožniku, Vospornig, Gospodske ulice, Frič Novak, restavracija v »Svicariji«, Bizjak Fran, pri Krčonu«, Tržaška cesta, Praunseis J.C., zajutrkovalna soba, Mestni trg 19. »Pri lipi«, restavracija, »Pri vinski trti«, Tonich, Tržaška cesta, Jos. Tomec, Streliške ulice, gostilna, Josipina Dolenc, Poljanska cesta 21, gostilna. Mrak Valentin, Marije Terezije ceste.
Litija: »Pri Fortuni«, Tonjec Ant., gostilni.
Medvode: Zweiner Ivan, gostilna.
Metlika: Vukšinič Jožef, gostilna, Daniel Makar, gostilna.
Mirna peč: Košak Jos., gost.
Mlino p. Bledu: Hribar Marija, gost.
Mokronog: Sašelj Karol, gost.
Moste pri Žirovnici: Rotar Gašper, gost.
Novomesto: Kavarna Danisch, Pavčič, hotel.
Olševk p. Tupaličah: Kozelj Jak., gost.
Ortenek: J. B. Kosler, restavracija.
Podnart: Pogačnik Marija, Javor Terezija, gostilni.
Praprotno p. Škofji Loki: Dolenc Marija, gostilna.
Podgorica p. Dobropoljeh: Germ Fran, Stih Josip, gostilni.
Polhov Gradec: Kunovar Hel. in Zilaznik Ant., gost.
Premskovo p. Kranju: Jak. Gorjanc in Jakob Dolnar, gostilni.
Presejce p. Radomlajh: Šarc Janez, gost.
Pulj (Pola): Cafe Miramare.
Radoljica: Mulej Ivana, restavracija, Augustin Janez, gostilna.
Rakec: Sebenikar Lovro, restavracija, Ludovik Šebar, c.kr. poštar, Ivan Fatur, gostilni.
Rateče, Gorenjsko: Ivan Petrič, gostilna.
Rečica p. Bledu: Sodja Jakob, gost.
Retje p. Travniku: Gregorič Jož. in Benčina Karol, gost.

Ribnica, Dol.: Lovšin Ivan, kavarna, Podboj Jos. in Zadnik J., Fr. Podboj, Andrej Podboj, And. Peterlin, gostilne.
Rob p. Vel. Laščah: Jakše Mih., Bregar Ivan, gostilna.
Sava pri Jesenicah: Arh Jan., gostilna.
Selca p. Škofji Loki: Verhunc Janez, gost.
Slov. gradec: Günther Avg., gostilna.
Smlednik: Oblak Primož, gostilna.
Sodražica: Drobnič Jurij, gostilna.
Stanežiče pri Ljublj.: Josip Teršan, gost.
Stara Loka: Jelovčan Marija, gostilna.
Stara Vrhnika: Jesenovec Josip, gost.
Stožice pri Ljubljani: Pečnik Jan. (»pri Urbančku«), gostilna.
Struge pri Dobropolju: Salokar K., gostil.
Suhor p. Novemestu: Bohorčič Ant., gost.
Sv. Jakob v Rožni dolini, Kor.: Mikula Jakob, gostilna v »Nar. domu«.
Sv. Križ p. Litiji: Fr. Miklavčič, gostilna.
Šiška pri Ljubljani: Jak. Matjan, gostilna.
Škofijan p. Turjaku: Peterlin Franjo, gostilna.
Škofijan na Dolenjskem: Durjava Peter, gostilna.
Škofja Loka: Hafner Leopold in Hafner J., gostilni, Splichal Fr. kavarna, Dolinar Jak. »pri Kroni«.
Šturije pri Ajdovščini: Edvard Cigoj, Stefan Selj in Ivan Štibilj, gostilne.
Št. Vid p. Cerknici: Ponikvar Ivan, gost.
Toplice, Dol.: Oskrbništvo toplic.
Trata p. Škofji Loki: Zakotnik Janez, gostilna.
Travnik, Dol.: Lavrič Jan., gostilna.
Trst: Cafe Commercio, Cafe Fabris.
Tržič: Lončar Mat., Ruech K., gostilni.
Velike Lašče: Matija Hočev ar, gostilna »pri pošti«.
Vel. Poljane Dol., M. Andolšek, gostil.
Vevče: Kuhar Avg., gostilna.
Vipava: Lavrenčič J., gostilna. Hotel »Adria«.
Visoko pri Kranju: Okorn Jan., gostilna.
Vižmarje: Strukelj Tomaž, gostilna.
Vrhnika: Dolenc Fr. Jurca Jos. in Kočev ar Franc, gostilne, kavarna »Alberte«, Jesenovec Jos. in Oblak Jan. gostilni.
Zgornji Kašelj: Marcina Ign., gostilna.
Žerovnica p. Cirknici: Marolt J., gost.
Žirovnica: Cop M., Svetina A., gostilni.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI,
Pred škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.
571 3

492 9-2

Anton Belec
v St. Vidu nad Ljubljano

izdeluje in priporoča cerkvene svetilnice ali stalnice iz kositarja, ali medenine in iz tompaka, ohajilne svetilnice pušice z zvonce, štedilna železna ognjišča; prevzema kritje streh in zvonikov.

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista priznala niti evropski ceni ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Posiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

gld. 6'60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavčnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čajščic za podklado;
- 2 kom. efekt. namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.
- 42 komadov skupaj samo gld. 6.60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6.60. Američansko pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrnuti brez zadržke znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 380 10-7

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr. Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljvijo krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Ustanovljeno l. 1832.

Priznано najboljšo

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Električni obrat

176 13

Ilustrovani ceniki se dobé brezplačno.

Prodaja na debelo!

Jako važno za vsakega kolesarja.

Predno se kateri nameni kupiti kolo, naj ne pozabi si ogledati ali vsaj naročiti cenik pravih

Puch koles
katerih zastopništvo ima gospod
FRANC ČUDEN
v Ljubljani.

Isti priporoča posebno kolo s prostim tekom z zavoro v zadnjem kolesu, (Freilauf mit Hinterradbremse.)

Za vsako Puch kolo se jamči dve leti.

V zalogi nahajajo se še razni modeli različnih tovarn od gld. 75— dalje.

Ceniki zastoj in poštne prosto. 550 3

Jako važno za vsakega kolesarja.

Prodaja na drobno!

V novozgrajeni hiši v Sodnjski ulici med ogeljskima hišama gg. Čudna in Hribarja, oddati je za

1. avgust

6 prličnih prostorov za prodajalnice ali pisarne.

4 stanovanja s 4 in 6 sobami z vsem komfortom v I. in II. nadstropju.

3 stanovanja v III. nadstropju s 3 sobami.

8 stanovanj z 2 sobama v dvo-rišnih traktih.

Pojasnila daje kamnosek

Alojzij Vodnik.

Na najvišje povelje Nj. c. in kr. apost. Veličan.

XXXV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tustranske države

Ta denarna loterija,

edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.397 gofovih dobilcev v gofovem denarju v skupnem znesku 506.880 kron.

Glavni dobitnik znaša

200.000 kron

v gofovem denarju.

Žrebanje neprekljicljivo 18. junija 1903.

Jedna srečka 4 krone.

Srečke so dobiti na Dunaju pri uradu za državne loterije, III., Vordere Zollamtstrasse 7, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železničnih uradih ter v menjalnicah itd. — Načrti za žrebanje brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.

Oddelek za državne loterije.

146 10-3

Slaščičarna

JAKOB ZALAZNIK

Starl trg šte. 21

vsaki dan gladoled in ledena kava.

592 3-3

Vozni red

avstrijskih državnih železnio, veljaven od 1. maja 1903.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 1. uri 40 min. popoldne v Lesce-Bled (le ob nedeljah in praznikih od 31. maja).

Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischia, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 7. uri 12 minut zjutraj iz Beljaka.

Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genove, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 8. uri 38 min. zvečer iz Lesce-Bleda (le ob nedeljah in praznikih od 31. maja).

Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 05 " popoldne " "
" 7. " 10 " zvečer " "
" 10. " 45 " ponoči " "
(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 06 " dopoldne " "
" 6. " 10 " zvečer " "
" 9. " 55 " ponoči " "
(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

Prthod:

Ob 7:29 zjutraj Ob 6:34 zjutraj
" 2:13 popoldne " 12:29 popoldne
" 8:15 zvečer " 6:59 zvečer.

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz tekarne Richterjeve v Pragi.

priznано izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K - 80, K 1'40 in K 2' - v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarnе ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elisabethstrasse 5.

1146 34-28

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-48

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

FRANC DOLENC

v Ljubljani, Marijin trg pri frančiškanski cerkvi.

P. n.

Slavnemu občinstvu priporočam svojo veliko zalogo manufakturnega blaga, obstoječo iz raznovrstnega sukna, modnih štofov in kamgarnov za moške obleke. — Vsakovrstnega modnega in perilnega blaga za damske obleke najnovejših vzorcev. — Izvrstne cvilhe za matrace in posteljno opravo, in posebno dobro blago za rjuhe, namiznih prtov in brisalk. — Veliko izbero tepihov, zaves in preprog, vse po najnižjih cenah.

S spoštovanjem

Franc Dolenc.

553 10-3

Električno strokovno obvestilo.

Prečastiti duhovščini in sl. občinstvu uljudno naznanjam, da izvršujem z oblastvenim dovoljenjem vsa za vpeljavo električne razsvetljave potrebna dela ter opozarjam na svojo izredno veliko in krasno zalogo

vsakovrstnih svetil in za električno razsvetljavo potrebnih predmetov.

Prenavljam oziroma prenarejam stare lestence, svetila idr. strokovno pravilno za električno luč po zelo nizkih cenah. — Vsaka stvar bode montirana v moji delavnici in preiskušena tako, da mestni montér ne bode imel drugega posla, kakor predmet zvezati z električnim tokom, kar bode lahko izvršil v najkrajšem času.

Za svetila, katera bodo montirana v moji delavnici, jamčim tekom enega leta, v katerem času tudi event. popravila brezplačno izvršujem.

Največja in najlepša zaloga cerkvene posode in orodja.

Nadejajoč se zdatnih naročil beležim velespoštovanjem

Leopold Tratnik,

pasár in založnik predmetov za električno razsvetljavo v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27.

484 8

Prva kranjska mizarška zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane sobne oprave iz suhega lesa, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane oprave za salone, spalne in jedilne sobe je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

Podpisana ima v ralogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji cenil bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-49

Ana Hofbauer,

Imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa

Zaloga: Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46. Prospekt brezplačno. — Pešiljatev za poskušajo: 12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52-13

Huss-ova pogača.

Stavbeno podjetje Fr. Trumler in K. Lachnik, arhitekta in stavbenika.

Jemljeta si čast naznaniti, da je njuni biró za razna stavbena in vodovodna dela od 4. maja t. l. naprej v knezoškofijski palači pri tleh na desno.

589 3-3

Darila za birmance.

Največjo zalogo in najnižje cene švicarskih ur, zlatnine in srebrnine na drobno in debelo ima

603 8-2

Franc Čuden

v Ljubljani, Mestni trg,

urar, trgovec, delničar prve švicarske zadruge tovarn ur „Union“, zalagatelj c. kr. dolenske železnice.

Nekaj predmetov iz cenika, ki se na zahtevanje pošilja brezplačno:

Št. 432. Zlati double-uhani gld 150
Zlati, 14 kar. gld. 3.50.

Št. 472. Prstan, novo zlato gld. 2.30 do 2.80.
Zlato, 14 kar gld 5 do 6.50

Št. 435. Zlati double-uhani 50 kr. do gld. 1.20.
Zlati, 14 kar. gld. 2.60-3.40

Št. 290. Srebrna cil.-rem. ura s 6 kamni gld. 4.75 do 5.50.

Št. 302. Zlata cil.-rem. ura z 10 kamni in dvojnimi pokrovom gld 25 do 30 do 32

Št. 293. Srebrna cil.-rem. ura z 10 kamni gld. 9 do 11.

Št. 430. Zlati uhani, 14 kar. s finim kamnom in perlami gld. 4-6.

Štev. 381. Srebrn obesek 30 do 40 kr.

Št. 437. Zlati double-uhani gld. 1.15.
Zlati, 14 kar., močni gld. 3 do 3.80.